

Jaanus Karilaid: valimised annavad erakonna arengule uue tõuke

Jaanus Karilaid
Foto: Riigikogu Kantsleil

Riigikogu õiguskomisjoni juht ja Keskerakonna aseesimees Jaanus Karilaid räägib, kuidas õiguskomisjonis asju otsustatakse ning Riigikogus arutatakse. Sel nädalal algavate kohalike valimiste e-hääletamise asemel soovivad ta hoopis pabersedelitel eelhääletada.

Olete Riigikogu õiguskomisjoni esimees. Viimastel nädalatel on selle

komisjoni tegevus olnud meedia pideva tähelepanu all. Kas riigi õiguskorda üritatakse enne valimisi kõigutada?

Enne valimisi alati pinged tõusevad, ning nii nagu praegu kohalike valimiste eel, on see ka enne Riigikogu ja Europarlamendi valimisi. Alati on mõni poliitiline jõud, kes näeb, et nende algatus võib valijate silmis rohkem plusspunkte teenida. Nõnda

on parlamendi selles koosseisus juba kolmas kord arutusel kooseluseaduse tühistamise eelnõu. Riigikogu töö- ja kodukorra seadus näeb ette, et eelnõu tuleb seitsme töönädala jooksul suunata komisjonist suurde saali esimesele lugemisele. See on tehtud just opositsiooni kaitseks, et koalitsioon ei saaks parlamendi päevakorda liigselt dikteerida või vastupidi – summutada.

Kahjuks opositsioonilise Reformierakonna esimees Hanno Pevkur suunas komisjoni liikmeid seadust rikkuma, et need ei hääletaks selle eelnõu päevakorda võtmise poolt, mis pidanuks aset leidma enne kohalike valimisi 15. oktoobril. Kahju, et endine justiits- ja siseminister on läinud lausa seaduserikkumise mahitamise teed. Õnneks sotsiaaldemokraadid sellest tuld ei võtnud, ning parlament saab seda küsimust veel enne valimisi arutada.

Kas suures saalis otsustatakse siis see eelnõu menetlusest ikkagi välja hääletada?

Komisjon on niisuguse seisukoha kujundanud ning nüüd on see kogu Riigikogu otsustada. See on juba tavapärase parlamentaarne debatt, kus iga saadik on seotud oma valijate ja südametunnistusega.

Milline on õiguskomisjonis praegu jõudude vahetõde koalitsiooni ja opositsiooni vahel?

Meil on 11-liikmeline komisjon ning selles on kuus saadikut koalitsioonist ja viis opositsioonist. Alati peab vaatama, et komisjonis oleks ikka koalitsioonil ülekaal, muidu hakkab opositsioon trikitama. Nad kasutavad selleks ära igasugust võimalust.

Homsest on juba algamas kohalike valimiste eelhääletamine ja e-hääletamine. Kas e-hääletamine on piisavalt turvaline, et seda hääletamisi kasutada?

Minu soovitus on – hääletada tradit-

sioonilisel viisil valimisedeliga, sest see on ka kontrollitav. Rahvusvahelised eksperdid on öelnud, et e-valimised ei ole turvalised. Ka Keskerakonna volikogu on märkinud, et e-valimised peavad olema eeskätt turvalised. Aga kuna usk e-valimiste progressiivsusesse on ühe poliitilise jõu poolt nii suureks puhutud, siis ka nendel valimistel jätkub e-hääletamine endisel viisil. Praegu ei ole parlamendi enamusel soovi teha valimised ühetaolisemaks ja turvalisemaks.

Kas Riigikogu valimisteks poolteise aasta pärast võib see kord muududa?

Kindlasti vaatame veel kord üle e-valimiste tähtsust ja turvalisust. Kuid rääkida sellest, nagu tosin aastat tagasi, et kogu maailm imetleb meie e-valimisi, praegu enam ei tasu. Ükski Euroopa riik pole meist eeskujuga võtnud, kuigi digitaalses arengus pole nad meist kehvemad. Enamik kübereksperthe saab aru, et interneti vahendusel hääletamine pole turvaline, lisaks küsimused otsuse langetamise privaatsusest e-hääletamise ajal.

Milline seis on enne valimisi poliitikamaastikul välja kujunenud?

Kui vaadata Turu-uuringute AS-i viimaseid küsitlusi, mida võiks võtta kui kõige usaldusväärsemad, siis Keskerakond on ikka kõige populaarsem, vaatamata kõigile neile sündmustele, mis erakonnas endas viimastel kuudel on aset leidnud.

Loe edasi lk 5

Siret Kotka-Repinski: Rohkem kirge, sära ja indu oleks noortekogusse kindlasti tarvis!

Siret Kotka-Repinski

Pärast terve suve tegutsemist valiti augusti algul välja tublimad ja lootustandvamaad noored, kellele tehti ettepanek osaleda kesknoorte intervjuude-projektis. Projekti eestvedajaks on Marta-Magdalen Kuningas, Keskerakonna Noortekogu juhatuse liige. Projekti eesmärgiks oli koolitada kesknoori intervjuusid tegema ja tutvustada lugejatele erinevaid poliitilisi, kes on just Keskerakonna Noortekogust oma poliitilist karjääri alustanud.

Käesolevas lehes avaldame teise intervjuu – Riigikogu liiget Siret Kotka-Repinski küsitles Keskerakonna Noortekogu juhatuse liige, haridus- ja teadusministri Mailis Repsi nõunik Aleksandra Pavlova.

Mida Keskerakonna Noortekogus tegutsemine sulle andis?

Noortekogu andis mulle hindamatu kogemuse – alates sellest, kuidas poliitikasse suhtuda ja seda analüüsida, kuidas poliitikat teha, ning lõpetades sellega, kuidas inimestevahelises pidevas ja armutus

konkurentsis ellu jääda. Noortekogus kogetu on mind kindlasti tugevamaks muutnud ja õpetanud, et kui soovid midagi saavutada, tuleb kõvasti tööd teha ja kinni pidada põhimõttest „Las koerad hau-guvad, karavan läheb edasi!“.

Milliseid olulisi kontakte

sa siis said?

Ühiskonnas on oluline omada „sotsiaalset kapitali“, mis tähendab suhtevõrgustikku ja erinevaid kontakte. Selles plaanis on noortekogu ideaalne paik, sest lisaks kodusele noortekogule tuleb ette palju suhtlemist ka teiste noortekogude jm poliitiliste noorteorganisatsioonidega. Tõsiasi on ju see, et tänastest noortest saavad mõne aja pärast 30-ndates ja 40-ndates eluaastates inimesed, kes on kõikvõimalikesse sfääridesse edasi liikunud. Nii on ka paljud minu tänastest poliitilistest ja mittepoliitilistest kontaktidest alguse saanud just noortekogu esimeheks olemise ajast.

Näiteks suhtlesin juba tollal Eesti äririkogukonnaga, sest noortekogu aktsioone toetasid enamasti just erinevad ettevõtjad.

Mida oleksid praegu teinud, kui oleksid kesknoor?

Minevikust ei muudaks ma midagi – igal ajal on oma aeg ja koht. Kui aga vaadata tänast noortekogu, siis saan väga hästi aru, et kuna oleme peaministripartei, ei saa Keskerakonna Noortekogu vastanduda valitsusele, aga ühiskonnakriitiliselt ja diskussioonitekitavalt teemasid võiks ikka avalikkusesse tuua. Nii et – rohkem kirge, sära ja indu oleks meie noortekogusse kindlasti tarvis!

Kas näed erinevusi kesknooreks olemise vahel sel ajal, kui ise olid noortekogus, ning praegu?

Minu noortekogu esimeheks oleku aeg aastatel 2007–2009 ei jätnud inimesi külmaks – oli selgesti neid, kellega tegime tõhusat koostööd, ja leidsin neid, kes muudkui viskasid kõikaid kodaratesse. Tõsiasi on see, et pärast minu lahkumist pole noortekogu kahjuks siiani saanud sisse seda sära ja särtsu, mis tol ajal oli. Näiteks võtsime aastatel 2007–2009 kahe aastaga noortekogusse vastu 1500 uut kesknoort.

Loe edasi lk 5

JUHTKIRI

Uus, oluliselt sotsiaalsem poliitika

MARIKA TUUS-LAUL
Keskerakonna juhatuse liige

Oleme astunud uude poliititappi, kus Reformierakonna 17 aastat kestnud ülemvõim ehk jõukate toetamise poliitika on lõppenud. Peaks ju veel meeles olema, et oravapartei pidevalt alandas tulumaksu kõigil – see tegi rikkad rikkamaks ja riigi järjest õhemaks.

Pidevate kriisidega võeti raha vähemaks tervishoiult, lihviti õhemaks omavalitsuste rahakotti, lõpetati pensionide tasuta kojukanne, kärbiti rehabilitatsioonirahasid, kaotati riiklik ranitsatoetus, samuti matusetootus, tõsteti pensioniiga, oluliselt suurendati ravimite ja abivahendite käibemaksu, kaotati hambaravitoetus jne.

Keskerakonna juhitud valitsusel on majanduse edendamise kõrval väga tähtsal kohal ka sotsiaalpoliitika. Ebavõrdsuse vähendamiseks valitsus Keskerakonna juhtimisel oluliselt langetab just madalat ja keskmist palka saavate inimeste tulumaksu, et neil jääks rohkem raha taskusse; jõukad hakkavad rohkem maksma.

Jaauarist käivitub uus ravimite hüvitamise kord, mille eesmärk on parandada retseptiravimite kättesaadavust suurte ravimikuludega ja ravivajadusega inimestel. Nimelt hakatakse ravimitele tehtavaid kulutusi hüvitama senisest suuremal määral. Nähakse ette, et kui inimene kulutab aastas ravimitele 100–300 eurot, hüvitatakse seda 50% ulatuses. Kui aga ravimitele minev summa ületab 300 eurot, kompenseeritakse juba 90% summast. Loomulikult jäävad alles ka täna kehtivad soodustused – pensionäridele 90% ulatuses ja tööealistele 75%. Tegemist on täiendava hüvitusega.

Oluline on see, et inimene ise ei pea selleks mingit avaldust tegema. Apteek arvestab hüvitatava summa välja ostuhetkel, kui 100-eurone rohtudele kulutatud summa on täis saadud. Sellist abi saab peaaegu 100 000 inimest.

Samuti on taastatud ja suurendatud hambaravi kompenseerimist. Pensionäridel on see 85 eurot aastas, ise tuleb panustada 15%. Tööeas inimestel on see summa väiksem – 30 eurot ja 15-protsendise omaosalusega. Proteesitoetus, mõistagi, jääb alles. Soovitan veel sel aastal ettenähtud summa ära kasutada, muidu läheb see kaotsi.

Üksielavad eakad, kelle pension jääb alla 470 euro, saavad 1. oktoobrist 115 eurot aastas juurde. Oleme aastaid rääkinud lesepensionist, kuid see toetus on veelgi laiemale ringile.

KESKMÖTE: Märjilise tähtsusega on, et Keskerakond on valitsuses olles teinud otsuse suunata nelja aasta jooksul tervishoidu juurde üle 200 miljoni euro.

Märjilise tähtsusega on, et Keskerakond on valitsuses olles teinud otsuse suunata nelja aasta jooksul tervishoidu juurde üle 200 miljoni euro. See on üks tähtsamatest otsustest. Keskerakond tahab lühendada arstijärjekordi ja parandada meditsiiniabi kättesaadavust.

Juba on Riigikokku jõudnud matusetootuse eelnõu, kus on eesmärgiks taastada 250-eurone matusetootus. Andrus Ansipi valitsus kaotas selle juba 7 aastat tagasi ja paaril viimasel aastal on toetust makstud vaid toimetulekutoetuse saajatele.

Valitsus tahab mitmekordistada rahalist toetust perele, kes kodus hooldab raske puudega pere-liiget. See on ammu lahendamata probleem ja võlg. Sama oluline on ka liikumispuudega inimestele kooli- ja tööõeldi tagamine. Eelistame haige põetamist kodus ja kodulähedast hoolekannet. Tahan toonitada, et lauale on võetud ka hoolduskindlustuse teema, mis tagab inimväärse elu nii hooldusabi vajajale kui ka tema lähedastele.

Tähtis on ka see, et Keskerakond tahab suurendada riikliku pensioni baasosa ja vähendada palgaosa tähtsust, eesmärgiga kujundada tulevikus võrdsemad pensionid. Kavas on rakendada ka emapension, mis väärtustab lapsi kasvatavaid vanemaid. Aga on ülioluline täita sisuga eakate soovi olla jõukohaselt ühiskonna ellu kaasatud. Kasvõi näiteks huviringe juhendades, lapsi õppetöös abistades, abivajajatele tugiisikuks olles jne.

Kindel, et ka õpetajate palgatõus jätkub. Nii järgmisel kui ka ületuleval aastal keskeltläbi 100 eurot aastas. Oluliselt tõusevad ka lasteaiaõpetajate ning kõrgharidusega kultuuritöötajate palgad. Samuti tagatakse koolides tugispetsialistide teenuse senisest parem kättesaadavus.

Igale õpilasele olgu tasuta huviring kooli juures. Tõstetakse lasterikka pere toetusi. Paljud inimesed maapiirkondades on küsinud „tasuta“ ühistranspordi kohta, mida Keskerakond lubas maakonna piires. See tuleb järgmise aasta juulist, kus riik hakkab doteerima piletiraha osa. Ülejäänud raha kompenseeritakse riigi poolt juba praegu. Seda tehakse ministri määrusega. Et Eestis pole kuhugi kadunud sundüürnike teema, siis oleme asunud koostama vastavat registrit ja kaalume ebaõigluse heastamist.

Põllumees juba teab, et Keskerakonna valitsusega pööratakse erilist tähelepanu ka maaelu toetamisele. Nii oleme taganud põllumeestele üleminekutoetused ja kriisiabivahendid, toetanud tõuaretust. Kavas on luua ühistuline piimatööstus, et maailmaturul paremini läbi lüüa.

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5

Email: kesknadal@kesknadal.ee Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja Indrek Veiserik indrek@kesknadal.ee 6 274 573
Toimetaja Tiit Maksim tiit@kesknadal.ee 6 273 465
Reporter-toimetaja Aivar Jarne aivar@kesknadal.ee 6 274 583

Toimetuse käsikirju ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

NÄDALA NUPUD

Reformarite natsionalism

Reformierakond kuulutas oma valimisreklaamis, et nende kandidaatide poolt hääletavad eestlased, aga Keskerakonda eelistavad venelased. Valimistest, mis peaksid ühendama inimesi ja kogukondi kaasa mõtlema kohaliku elu arendamisele, on tehtud rahvusküsimus selle kõige labasemas mõttes.

Sellega tahab Reformierakond rõhutada: nende kandidaatide pooldavad eestlased, kes on teistest paremad ja õigemad valijad. Tähtis pole idee, programm või isegi kandidaat, vaid see, mis rahvusest on valijad. See on ehtsaim natsionalism, mis on lahterdav ja vastandav ning milleni pole laskunud isegi EKRE. Nagu on öelnud ajaloolane David Vseviov, on rahvus kõige lihtsam kriteerium, mille põhjal end teistest paremaks pidada: pole vaja olla hea kokk, arst või ajakirjanik, piisab, kui oled „õigemast“ rahvusest kui teised.

Niisuguse segregatsioonipoliitika on hukka mõistnud mitte ainult Keskerakonna poliitikud, vaid ka teised erakonnad ning valdav osa meediast. Eesti Päevaleht kirjutas 28. septembril oma juhtkirjas, et Reformierakond läks üle piiri, näidates, kui vähe ta hoolib Eesti ühiskonna turvalisusest ning et tema valimiskampaania on selgelt üles ehitatud rahvuste vastandamisele. „Reformierakond on valmis taktikalise valimisvõidu nimel integratsiooni vallas läbi raiuma neid väheseidki edusamme, mis pärast pronksiood jälle võrseid ajavad. Sidus Eesti näib olevat hind, mis ei tähenda oravatele midagi,“ märgib ajaleht.

Keskerakonna peasekretär Mihhail Korb ütles, et Reformierakonna tulevik rajaneb diskrimineerival segregatsioonil, mis soovitakse eelmisest sajandist üle tuua. „Tallinnas on peaaegu pool elanikkonnast

muust rahvusest, kes ilmselgelt Reformierakonnaga positiivset ja tugevat tulevikku ei näeks,“ tõdes Korb. Ta lisas, et Eesti põhiseaduse järgi ei tohi inimesi nende emakeele järgi diskrimineerida ning ühe liberaalse partei selline käitumine tekitab järjest enam kummastust. Keskerakonna peasekretär kutsus üles lõpetama inimeste lahterdamine ning tuletas meelde, et Eesti on väga paljude rahvuste kodu, keda eestimeelsuse puudumises süüdistada on alatu. „Räägime ühendamisest ja ehitamisest, mitte lammutamisest ja eristamisest. Eestis võiks hea olla elada siiski kõigil, kes seda soovivad ja meie riiki panustavad,“ rõhutas Korb.

Keskerakonna linnapeakandidaat Tallinnas Taavi Aas leidis, et Reformierakonna kampaania paneb kahtlema, kas RE linnapeakandidaat Kristen Michal ikka teab, et tuleb olla kõigi linnapea. „Linnapeaks kandideerimine pole pesupulbireklaam, mis vaid valgete särkide omanikele suunatud. Loodan, et kandidaadid teavad, et linnapea tuleb olla rohkem kui 446 000-le erinevast rahvusest, vanusest ja soost inimesele,“ selgitas Aas. Ta lisas, et Keskerakonna juhitud Tallinn saab olema eestimeelne, arenev ja innovaatiline pealinn, kus kõigil on hea elada. „Ma pole Reformierakonna tuleviku-Tallinnat näinud, kuid selle kirjeldust kuulates tundub, et aeg liigub hoopis tagurpidi,“ tõdes Aas.

Koos ähvardustega peatada, lõpetada ja välja vilistada liiguvad reformikad kursil, kus erinevad marurahvuslased ja natsionaalsotsialistid mõõdunud sajandil lõpetasid.

Kes määrab sõnade tähenduse?

EKRE kaadripoliitikud Martin Helme ja Henn Põl-luuaas üritasid teha hiljuti selgeks, et sõnade juht Jevgeni Ossinovski ei ole Eesti põliselanik. Nende määratluse järgi on Ossinovski teise põlvkonna immigrant, mitte põliselanik, sest tema isa on välismaal sündinud muulane.

Ossinovski on kahtlemata võimeline seisma enda eest ise ning vastasseis EKRE:SDE ei ole asi, millele Kesknädal liigselt tähelepanu peaks pöörama, kuid antud juhul on küsimus laiem, puudutades kümneid tuhandeid kaasmaalasi. Kusjuures mitte ainult neid, kes on osaliselt vene päritolu.

Sõnad omavad iseenesest vaid seda tähendust, mille inimesed neile omistavad. Nii võib ka mõistet „põlis-elanik“ defineerida erinevalt.

Viimasel rahvaloendusel kasutati järgmist definitsiooni: „Eesti põliselanikud on need, kelle vanemad (või üks vanem) ja vähemalt üks vanavanem on Eestis sündinud.“ Ametliku definitsiooni järgi kuulub Kohtla-Järvel sündinud Ossinovski, kelle ema on pärit Aserist, seega Eesti põliselanike hulka. Tema emapoolne vanaema oli ka rahvuselt eestlane.

Kuidas eestikeelse koolis käinud ja eestlannaga abiellunud Ossinovski ise ennast rahvuse järgi määratleb, see on loomulikult tema enda asi, kuid Eesti põliselanike hulgast teda vähemalt praegu

ametlikult välja arvata ei saa.

Euroopa Parlamendi liikme Yana Toomi tellimisel valmis 2015. aastal uuring, mis näitas, et suur osa eestimaalastest pooldab mõiste „põliselanik“ määratlemist veelgi laiemalt.

Toona Saar Polli poolt läbi viidud küsitlusele vastanutest pooled (sealhulgas 41% eestlastest) olid valmis tunnustama Eesti põliselanikeks kõik siin sündinud, aga ka lapseast või vähemalt 15 aastat siin elanud inimesed. Vaid 7% arvas, et põliselanikeks saab pida üksnes Eestis elavaid eestlasi (nähtavasti ei teinud nad vahet mõistetel „põliselanik“ ja „põlisrahvus“). Ülejäänud leidsid, et põliselanik on teist või kolmandat põlvkonda Eestis elav inimene.

EKRE esindab selles küsimuses teatud osa rahvast, kuid see on üsna väike, marginaalne osa. Demokraatlikus riigis, kus valitseb sõnavabadus, peab ka äärmuslastel olema võimalus ennast kuuldavaks teha, kuid see ei tähenda, et ühiskond tervikuna peaks võtma omaks lärmaka vähemuse seisukohad.

Vastasel korral muutuks muulaste integreerumine Eesti ühiskonda ju praktiliselt võimatuks. Sellisest sulgumisest parem on ikkagi avatud, positiivne rahvuslus, mis ei löö ust kinni nende nina ees, kes tahavad olla osa meie rahvuskodust.

HIIBUSE NÄDAL

Kataloonia iseseisvusreferendum ei olnud väik selgest taevast

Kuhu asjad Kataloonias liiguvad, see oli selge juba viis aastat tagasi, kui katalaanide rahvuspühal tuli seal tänavatele iseseisvust nõudma enam kui miljon inimest, aga Hispaania keskvalitsus teatas, et mingit rahvahääletust selles küsimuses korraldada ei lubata. Positsioonid võeti sisse ja varem või hiljem pidi toimuma kokkupõrge, milleni nüüd nädalavahetusel jõuti.

ANDRES LAIAPEA
välispoliitika vaataja

Vältida saanuks kokkupõrget praegu Hispaaniat valitsev paremtsentristlik Rahvapartei, kui see nõustunuks juba varem Katalooniale suurema autonoomia andmisega. Selle asemel valiti 2005. aastal Hispaania parlamendis opositsioonis olles Mariano Rajoy juhtimisel teine tee. Rahvapartei fraktsioon oli toona ainuke, kes ei toetanud parlamendis Kataloonia staatuse reformimist. Hiljem vaidlustati muudatused põhiseaduskohtus.

Kui õigusemõistmine venima jäi, korraldati ühes Kataloonias asuvas omavalitsuses 2009. aastal protestiks selle vastu mitmesiduv, konsultatiivne rahvahääletus iseseisvumise küsimuses. Rajoy juhitud opositsiooni survele üritas riigi keskvalitsus selle läbiviimist takistada. Tulemus: samasugune rahvahääletus toimus seal vähem kui poole aasta jooksul veel sadades omavalitsustes.

2010. aastal langetas kohus lõpuks hääletage 6:4 otsuse, millega tühistas osa katalaanide

poolt keskvalitsuselt välja kaubeldud õigusi ja seadis kitsendusi teistele. Barcelonas tuli seepeale tänavatele miljon inimest. Rahvapartei võitis järgmisel aastal küll Hispaania parlamendivalimised, aga Kataloonias tõusid veelgi enam esile katalaani rahvuslased, kes pooldavad iseseisvust.

Pikk tee iseseisvusreferendumini

2012. aasta sügisel toimus Kataloonia ajaloo suurim meeleavaldus, millega rahvahääletuse korraldamine tõsteti tõsiselt päevakorda. Kataloonia valitsusjuht Artur Mas kuulutas välja ennetähtaegsed valimised, mille tulemusel saavutasid Kataloonia parlamendis enamuse rahvahääletuse korraldamist toetavad jõud.

2013. aasta jaanuaris kiitis see parlament hääletage 85 poolt, 41 vastu ja kaks erapooletut heaks deklaratsiooni Kataloonia rahva suveräänsuse ja enesemääramisõiguse kohta, mille Hispaania põhiseaduskohus hiljem õigustühiseks kuulutas. Vahepeal saavutasid katalaanide erakonnad omava-

hel kokkuleppe, et rahvahääletus viiakse läbi 2014. aasta sügisel.

Põhiseaduskohus otsustas, et seda võib teha vaid konsultatiivses vormis. Hispaania parlament siduva rahvahääletuse korraldamiseks luba ei andnud. Nii toimuski 2014. aasta sügisel keskvalitsuse vastuseisule vaatamata konsultatiivne rahvahääletus, millest osa võtnutest 80,8% ehk ligi 1,9 miljonit inimest pooldas Kataloonia saamist iseseisvaks riigiks.

Kahe aasta eest toimusid Kataloonias taas ennetähtaegsed valimised, mille tulemusel enesemääramisõigust toetavad jõud said regionaalparlamendis kokku 83 kohta 135-st. Rajoy juhitud keskvalitsus ei tahtnud sellest jätkuvalt midagi kuulda ja lükkas ühtlasi tagasi kõik katalaanide algatused suurema autonoomia saavutamiseks Hispaania koosseisus.

Nii jõutigi lõpuks põhiseadusliku kriisini, mis kulmineerus nüüd iseseisvusreferendumiga, millega enam kui kaks miljonit inimest toetas Kataloonia

KATALOONIA ISESEISVUSLASTE LIPP. Üldlevinud arusaama kohaselt on katalaanid suurim riigita rahvas tänapäeva Euroopas.

saamist iseseisvaks vabariigiks, ning ulatuslike politseiope- ratsioonidega, millega üritati rahvahääletuse läbiviimist takistada.

Mida katalaanid tahavad?

Postimehe välisuudiste toime- tuse juhataja Evelyn Kaldoja võrdles katalaani iseseisvuslasi terroristidega ning kuulutas, et “nad Kataloonias endas vähe- muses (eri küsitluste järgi 34–41%) olles üritavad iseseisvus- vastast enamust (49–57%) oma tahte raami manipuleerida”.

Ma ei tea, kust Kaldoja oma protsendid võttis. Uuringu- firma *SocioMétrica* küsitlus näitas septembris, et 50,1% katalaanidest pooldas iseseisvust ja 45,7% oli selle vastu. Kus- juures kõige suurem oli toetus iseseisvusele noorte hulgas – 60%. Selle põhjal võib oletada, et tegemist on pigem kasvava trendiga.

Kui vaadata teisi küsitlusi, kus on lastud valida mitte üksnes iseseisvuse poolt/vastu, vaid on pandud sinna kõrvale ka suurem autonoomia või osariigi staatus, siis ilmneb, et praeguse olukorra säilimist soovib kõigest 5-6%

Kataloonia elanikest. Täiesti sel- gelt pooldas tugev enamusk seda, et Hispaania keskvalitsus annaks loa iseseisvusreferen- dumil läbiviimiseks.

Sellised olid meeleolud seal enne pühapäeva. Näib tõenäo- line, et pärast seda on toetus iseseisvusele veelgi kasvanud. Olukorda võiks leevendada ehk see, kui Hispaania keskvalitsus nõustuks lõpuks suurema auto- noomiaga. Aga seni, kuni pea- ministrina jätkab Rajoy, kes on olnud algusest peale selle vastu, võib oodata üksnes pingete teravnemist.

Reformierakonna korrupsiooniviljad on mahlased ja rasked

Venelastel on muinasjutt, kus taat pani naeri maha ja see kasvas ülisuureks. Katsus seda ise maast välja tõmmata, ei jõudnud. Kutsus eide appi, ikka ei saanud kätte. Sikutaja- tate pika rivi lõppu tuli abiks väike hiir, ja ennae! – naeris oligi käes.

Aga ime sündis hoopis kevadel, kui naeris jälle kasvama hakkas, sest juured jäid rebimisest maha. See on juba teine jutt ja rohkem Reformierakonna linnapeakandidaadile Kristen Michalile, sest just tema lubas hakata Tallinnas korrupsiooni välja juurima. Sedasama, mida tema koos oma Reformierakonnaga 17 aastat oli edukalt väetanud. Kristen Michal on MTÜ Eesti Naabrivalve asutajaliige. Hea mõte, teised valvavad, firma saab raha endale.

Aga vaatame veelgi kaugemale: 22. mail 2012 tunnistas Silver Meikar, et viis 2009–2010 Reformierakonna toonase peasekretäri Kristen Michali palvel erakonnale enda nimel teadmata päritoluga sularaha, mille tõi talle tollal erakonna kontoris töötanud Kalev Lillo. Silver Meikar teatas: „On viimane aeg rääkida tõtt. Avalikult. Sest vastasel korral ei hävita me mitte ainult võimalust muuta poliitikat ausamaks, vaid seame ohtu Eesti riikliku julgeoleku, tuleviku ja iseseisvuse. Tunnistan, et olen anetanud erakonna kassasse raha, mis ei ole olnud minu oma ja mille päritolu ma ei tea.”

Kohe alustas Riigiprokuratuur kriminaalmenetlust karistus- seadustiku paragrahvi 402-1 tunnustel, mis näeb ette vastutuse erakonna majandustegevusele ja varale kehtestatud piirangute rikkumise eest.

Ja upsti! suvi möödus ja 15. oktoobril 2012 lõpetas Riigi- prokuratuur kriminaalasja.

Juhtiv riigiprokurör Heili Sepp sõnas 23. novembri artiklis selle kohta: “Praegusel juhul lõpetas prokuratuur riikliku süüdistuse esindajana kuriteokahtluste menetlemise ja

deklareeris selgelt, et süüdistuseks ei ole alust.”

Loomulikult ei saanudki olla kuidagi teisiti, sest tegu oli Andrus Ansipi valitsuse justiitsministriga! Prokuratuuri töödandjaga.

Tallinna Sadam kubises reformierakondlaste poliitilisest korrupsioonist, selgus ka Riigikogu erikomisjoni uuringu kokkuvõttest.

Aga pidu ei kestnud kaua. 10. detsembril 2012 oli Kristen Michal ministriportfellist vaba.

Veel üks pidu sai otsa, kui kahe aasta eest vahistati Reformierakonna kureeritava AS Tallinna Sadam juhid Allan Kiil ja Ain Kaljurand, kahtlustatuna suures altkäe- maksu afääris. Nüüd saatis Riigiprokuratuur Tallinna Sadama endiste juhtide kriminaalasja kohtusse. Et Tallinna Sadam kubises poliitilisest korrupsioonist, selgus ka Riigikogu erikomisjoni uuringu kokkuvõttest. Sadama nõu-

kogu juhtisid pikka aega reformierakondlased Neinar Seli, kes juba on kohtus süüdi mõistetud, ja Remo Holsmer. “Juba kümmekond aastat on Tallinna Sadama juhtimine sisuliselt allutatud Reformierakonna kontrollile,” lausus ka Riigikogu erikomisjoni juht vabaerakondlane Artur Talvik. “Enamik nõukogu liikmetest on kas Reformierakonna liikmed või parteiga tihedalt seotud isikud. Isegi siis, kui valdkonna eest vastutav minister oli teisest erakonnast, ei õnnestunud oravate mõjuvõimu vähendada,” ütles Talvik. Ilmselt tuleks reformlikku korrupsiooni sadamast eemale hoida ning see välja juurida.

Mida aga hakkab juurima Kristen Michal? Ilmselt läheb alustuseks hoopis koos Martin Helmega homoparaadi avama ning parimaid marssijaid õnnitlema ja sulgeb TTV? Küllap vana vene muinasjutt selgitab seda?

Kesknädal

Urmas Sõõrumaa meditatiivsed rännakud poliitikas

Mediteeris kord Urmas Sõõrumaa kaugel maal sügavas koopas ja kõlises tookord tema puhastuvas hinges üks eriline hää. Üks väga müstiline hää, mida ta ka oma äraõpitud tarkuses ei osanud tunda. Võiks öelda, et lausa kõrgem hää.

Läks aega, mis läks, ja selle hääle hõikas temale välja Olümpiakomitee valimiskogu. Sai ühe häälega võidu konkurent Jüri Ratase ees.

Siinkohal oleks paslik rääkida Sõõrumaa saavutustest Olümpiakomitee presidendina. Aga millistest? Avalikkuseni neist enamus jõudnud pole.

Sõõrumaa on olnud kergejõustiklane ja mängib tennist. Tennises on väljend „kiire lõppmäng“.

Tema läbirääkimistes oli see just Jüri Mõisaga, mis kestis vaid 15 minutit. Tennises pikk aeg, aga poliitikas mitte väga.

Hoopis keerulisem oli Sõõrumaa jaoks kõik liitumaks Savisaare valimisliiduga. Aga olgem ausad, Savisaar ei reeda oma sisetunnet, ning küllap tema tun- tus ja varasem tohutu hääletasaak ongi see, millele kolmik Savisaar, Sõõru- maa ja Mõis hetkel hirmsasti loodab. Iseasi, milline saab olema neljan- da, Olga Ivanova positsioon. Aga nagu öeldakse, tubekesi loetavat sügisel. Loomulikult on kõigil kolmel mehel oma huvid. Sõõrumaa soovib jätkata soodsate lepingute omamist linnaruumis. Mõisal on transiidiairi kokku kuivanud; vaja on edaspidi äritegevusega toimida rohkem pealinnas. Savisaar tahab aga oma häälte- saagiga taas kõiki üllatada. 15. oktoobril selgub tõde: kas Savisaare suhe rahvaga on endiselt kuum või on see tänaseks maha jahtunud?

Selles seltskonnas on veel ka Marek Kaleta ja Karin Kaleta. Nende juhtida on Kuldn tennise ja *Goldenclub*. Ärge küsige, kes on selle suuräri omanik. Muidugi on see Sõõrumaa.

Sporidringis on ka Martin Plaser, kes nimetab oma Facebooki-postituses aborti teinud naisi mõrvariteks ja jätkab siis segaselt: „Teen suuri sõnu, annan katteta lubadusi ja tühja fantaasiaga hellitan lootusi. Mõne asjaga saan hakkama, ennast suudan kiita. Pilt on olemas, tean, mida tahan.“ Võta siis kinni, mida see mees tegelikult mõtleb.

Ei saa unustada Heino Endenit, kes kindlasti ka treeneritöös soovib jätkata. Kogu see spordiseltskond vajab eluliselt tähtsana hääli pealinna volikogus.

Kas Sõõrumaa saab veelkord kena ilmutushääle universumist?

Või peab ta 15. oktoobri õhtul silmad maha lööma nagu Olümpiakomitee üldkogu ees? Või suudab ta valimistel üllatada?

Kellele üldse lüüakse siin praegu hingekella? Varsti saame teada.

Kesknädal

2018. aasta eelarve toob võrdsema ühiskonna

Valitsus kiitis 27. septembril heaks 2018. aasta riigieelarve eelnõu, mis järgib valitsuse pikaajalisi eesmärke edendada majanduskasvu, toetada rahvaarvu kasvu, tugevdada julgeolekut ja suurendada heaolu.

Eelnõu järgi on eelarve kulude ja investeringute maht tuleval aastal 10,58 miljardit eurot ning tulude maht 10,33 miljardit eurot. Kulud ja investeringud kasvavad 2017. aastaga võrreldes 922 miljoni euro võrra ehk 9,5 protsenti ning tulud kasvavad 986 miljoni euro võrra ehk 10,6 protsenti.

Maksuvaba tulu reformiga tõuseb madala ja keskmise palgaga töötajate maksuvaba tulu määr 500 eurole. Kuni 1200 eurot teenivatele inimestele jääb kuni 64 eurot kuus rohkem raha kätte. Madalama palgaga töötajate netopalk tõuseb kuni 15 protsenti.

Majanduse kestlikku kasvuvõimet toetavad taristuinvesteeringud. Valitsus kavatab investeerida 56,7 miljonit eurot oluliste taristuobjektide väljaehitamiseks ning Eesti elukeskkonna arendamiseks. Jätkub riigi, omavalitsuste ja erasektori koostöös lairiba jaotusvõrgu väljaehitamine ja algab Haapsalu raudtee esimese etapi ehitus.

Tervishoiu rahastamise reformiga suunatakse järgmise viie aasta jooksul tervishoiuteenuste kättesaadavuse parandamiseks kokku üle 300 miljoni euro lisaraha, sellest 34 miljonit eurot 2018. aastal. Lisaraha annab võimaluse lühendada ravijärjekordi ja parandada tervishoiuteenuste kättesaadavust.

Riik hakkab tasuma mittetöötavate vanaduspensionäride eest sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa, mis jõuab järkjärgult 2022. aastaks 13 protsendini keskmisest vanaduspensionist. Haigekassa hakkab vastutama osa seni riigieelarvest rahastatud tervishoiuteenuste eest.

Riigieelarvest palka saavate töötajate palgafond suureneb 2,5 protsenti. Lisanduva palgafondi täpsema jaotuse asutuste ja ametikohtade vahel teeb iga ministereeriumi valitsemisala ise. Palgafond kasvab rohkem – 4,5 protsenti –

siseturvalisuse valdkonna töötajatel, sealhulgas politseinikel, päästjail, vanglateenistujail ja tolliametnikel, samuti sotsiaalhoolekande töötajail.

Tugevam ühiskond

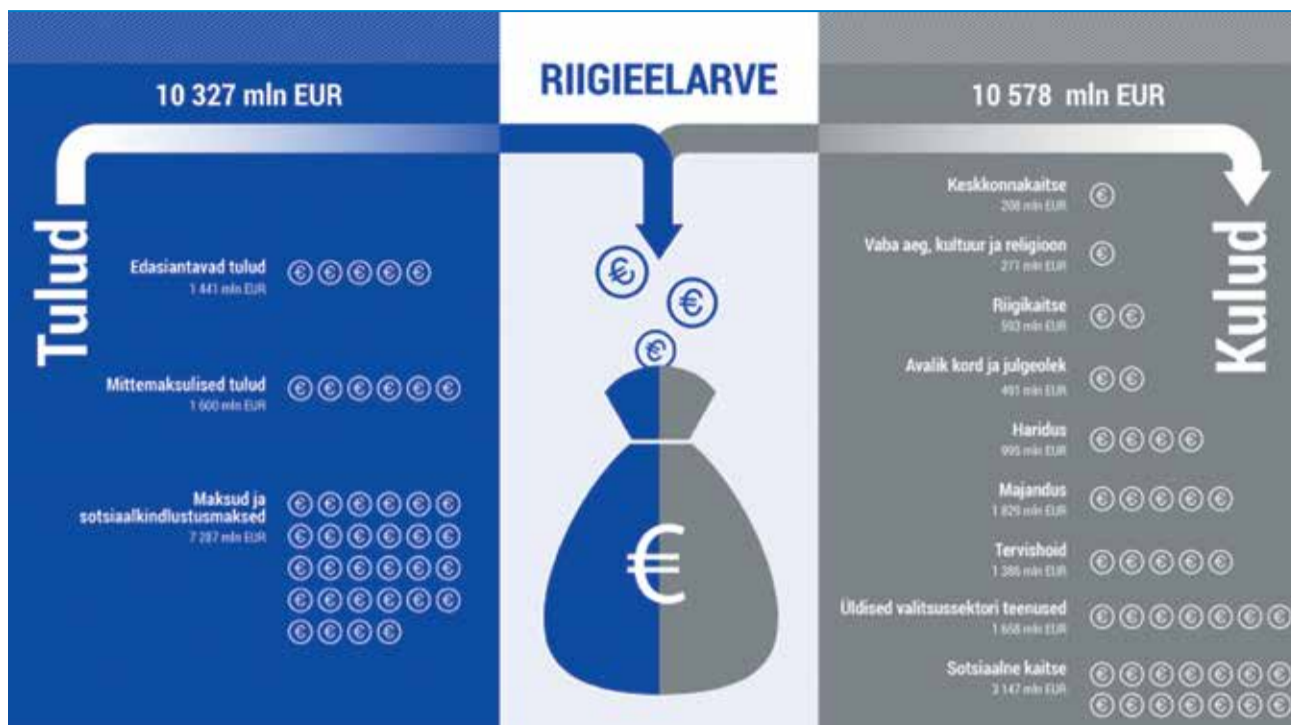
Peaminister Jüri Ratas ütles eelmisel nädalal Riigikogule eelarvet üle andes, et valitsuse eelarvepoliitika on tugev ja vastutustundlik, valitsussektori võlakooormus langeb, maksukoormus ei suurene ning valitsussektori eelarvepositsioon on praeguse prognoosi järgi tasakaalulähedane. Ratase sõnul on riigieelarve Eesti elu parandamise üks olulisemaid instrumente. „Seetõttu oleme teinud oma poliitikavalikutes eelmise valitsusega võrreldes mitmeid põhimõttelisi kursimuutusi. Meie soov on vähendada ebavõrdsust ja liikuda senisest tasakaalustatuma ühiskonna poole. Selle saavutamisele on suunatud nii maksuvaba tulu reform ja tervishoiureform kui ka kohalike omavalitsuste tulubaasi tõus, samuti mitmed olulised ja liiga kaua edasi lükatud investeeringud,“ sõnas ta.

Peaministri kinnitusele on valitsus andnud ebavõrdsusega võitlemisele riigieelarves selgete valikutega senisest suurema kaalu. „See ei tähenda kaugeltki senise edu ohverdumist või majandusarengule lõivu maksimist. Täpselt vastupidi – võrdsem ühiskond on ühtsem, ühtsem ühiskond on tugevam ning tugevam ühiskond kasvab kiiremini,“ ütles Ratas Riigikogu ees.

Sotsiaalelu

Hoolduskooormuse vähendamise panustab riik täiendavalt tuleval aastal 4 miljonit eurot ning aastatel 2018–2021 kokku 16,4 miljonit eurot. 2018. aastal on kavas rahastada vaimse alaarenguga ja sügava liitpuudega inimeste päeva- ja nädalahoidu ning parandada dementsuse diagnoosiga eakatele suunatud abi kvaliteeti ja kättesaadavust.

Riiklike sotsiaalteenuste (abivahendid, rehabilitatsioon, erihoolekanne,

KOPSAKAS EELARVE: Kulude ja investeringute maht on tuleval aastal 10,58 miljardit eurot ning tulude maht 10,33 miljardit eurot. Kulud ja investeringud kasvavad 2017. aastaga võrreldes 922 miljoni euro võrra ehk 9,5 protsenti ning tulud kasvavad 986 miljoni euro võrra ehk 10,6 protsenti.

laste hoolekanne) rahastamine suureneb 8,4 miljoni euro võrra, võimaldades parandada teenuste kättesaadavust. Erihoolekande teenuskohtade rahastamine suureneb 2,4 miljonit euro võrra, abivahendite eelarve 3,2 miljonit euro võrra ja sotsiaalse rehabilitatsiooni rahastamine 1,7 miljonit euro võrra.

2018. aastal muutub paindlikumaks toimetulekutoetuse regulatsioon, et soodustada toimetulekutoetuse saajate tööleasumist; lisaks tõuseb toimetulekupiir täiskasvanutel seniselt 130 eurolt 140 euroni ja lastel 168 euroni kuus.

Asendushoolduse korraldamine antakse üle kohalikele omavalitsustele ning muudetakse senist asendushoolduse korraldamist ja rahastamist. Eesmärk on soodustada laste paigutamist perepõhisele asendushooldusele, pakudes peredele kvaliteetset ettevalmistust ja tugiteenuseid. Asendushoolduse kvaliteedi tõstmiseks ja perepõhise asendushoolduse edendamiseks on 2018. aastal planeeritud 3,56 miljonit Euroopa Sotsiaalfondi vahendeid.

2018. aastast tõuseb lapsetoetus esimese ja teise lapse kohta peres 55

euroni kuus. Võrreldes praegusega on tõus viis eurot kuus ehk kokku 60 eurot aastas. Alates kolmandast lapsest on toetus igale lapsele 100 eurot kuus ning lisaks saab pere tänavu 1. juulist kehtima hakanud lasterikka pere toetust.

Kohalikele omavalitsustele antakse vahendid matuste korraldamiseks seotud kulude katmiseks arvestusega, et keskmiselt oleks võimalik maksta matustetoetust suuruses 250 eurot. 2018. aastaks on eelarvesse planeeritud selleks ligi 4 miljonit eurot.

Kultuur ja sport

2018. aastal tõuseb kõrgharidusega või kõrgharidust nõudvate ametikohal töötava kultuurivaldkonna töötaja brutotöötasu alammäär 1150 euroni ehk 22,5 protsenti.

7,5 protsenti suurendatakse ka nende kultuurivaldkonnas töötavate inimeste palgafondi, kes on tugipersonal või kõrgharidusega kultuuritöötajad, kelle sissetulekud ületavad brutotöötasu alammäära.

2018. aastal laieneb kirjaniku- ja kunstnikupalga saajate ring; mõlemad

loomevaldkonnad saavad juurde kolme inimese palgaraha.

Suurendatakse 5. ja kõrgema kutsetasemega noortetreenerite töötasutõuse palgafondi 35,2 protsenti. 2018. aastal tõuseb treenerite senine 637-eurone alampalk 850 euroni kuus.

Arvo Pärdi Keskuse uus hoone valmib 2018. aastal. Selle tarbeks eraldab Kultuuriministeerium tuleval aastal 3,7 miljonit eurot.

Tallinna Linnateatri hooned korrastatakse, ehitatakse uus ja ruumikas saal. 2018. aasta riigieelarvest eraldatakse 700 000 eurot hoonekompleksi projekteerimiseks. Teater saab korda riigi ja linna koostöös.

Kääriku Spordikeskuse arendamiseks nüüdisaegseks treeningkeskuseks on 2018. aasta eelarvesse planeeritud 3,8 miljonit eurot.

Kalevi Keskstaadioni rekonstrueerimise panustab riik 3 miljonit eurot ja samaväärselt panustab Tallinna linn. Kultuuri- ja spordirahvale olulisel objektid teostatakse töid aastani 2019.

Aivar Jarne, Kesknädal

Eesti katsetab e-valimiste süsteemi, mille edasikatsetamisest Norra loobus

Norras katsetati elektroonilist valimist 2011.–2014. aastal väikeses osas omavalitsustes, kuid selle katsetamine lõpetati. 5. oktoobril läheb Eesti valimistele sellesarnase süsteemiga ja loodab olla edukas.

VIRGO KRUVE
IT-ekspert

Nendeks valimisteks telliti riigihankega 300 tuhande euro eest uus elektrooniline hääletuse süsteem, mille raamistiku nimeks on „IVXV“. Kuigi seda esitletakse edasimineku ja uuendusena, mis kasutab varasemast enam krüptograafiat, pole tegemist millegi uuenduslikuga. Eesti tellitud „IVXV“ raamistik on koopia sajandivahetuse

leiutisest, mille patent kuulub Hispaania firmale *Scytl Secure Electronic Voting*. Euroopa patendi registreerimise taotlus esitati 09.09.2002 ja väljaandmise teade avaldati 04.05.2009. See oli kaitstud Eestis registreerimise numbriga EE003545. Enamik leiutise põhimõtteid on kasutusel alles 2005. aastal Eestis kasutusele võetud elektroonilistel valimistel.

Leiutises on sõna „digiümbrik“, mis tähendab valija hääle krüpteerimist sisemiseks ümbrikuks ja valija andmetega välismise ümbrikuks, mis lugemise ajal teineteisest eraldatakse. Samuti on „valimiste administraatorite vahel jaotatud salajane krüptosüsteem“ ehk avaliku ja privaativõtmega krüptosüsteem (HSM). „Valijate autentiseerimine on eelistatult saavutatud

avaliku võtme tehnoloogiat rakendades.“ See on Eesti ID-kaart, mille väljaandmine algas oktoobris 2002. „Lõpptulemuste usaldusväärsus on kindlustatud digiümbrikute ning autentiseerimise abil, toetudes digitaalselt allkirjastatud hääletusdelitele.“

„Vastavalt esitatud süsteemile saab iga valija paari asümmeetrilisi võtmeid, et allkirjastada kodeeritud hääle. Leiutise kirjelduses viidatakse vaid krüptosüsteemile ElGamal, millega teostatakse mainitud allkiri. /.../ Mainitud nõue tähendab teatud piirangut hääletussüsteemile. Sellele lisaks ei kaasne antud süsteemiga olulist kasu: võimalust, et valijad ise saaksid kontrollida oma hääle registreerimise õigsust pärast hääletusprotsessi lõppemist.“

Välismaalt on kritiseeritud just hääleandmisest kuni tulemuse lugemiseni verifitseerimise puudumist, mida Norra ega Eesti ei taotlenud. **Eestis verifitseerimine piirdub antud e-hääle õigesti vastuvõtmisega ega puuduta lugemist.**

Mai lõpul toimunud „IVXV“ esitlusel oligi peamine uudis ElGamal krüpteeringu kasutusele

Eestil tuleks astuda veel samm Norra süsteemi kopeerimisel ja miksimise kõrval korraldada valimistulemuse lugemine avaliku ülekandega.

võtmine. See oli üldjoontes ainus, mida Eestis siiani Hispaania firma patentist ei kopeeritud. Tegemist on vana tehnoloogiaga, mille avalikustamise ajal 1985. aastal oli Eestis kehtiv Mihhail Gorbatšovi NSV Liidu võim ja Eestis ei olnud veel toodetud oma esimest personaalarvutit JUKU (1988).

Norra „avaliku võtme tehnolo-

gia“ on siiani paroolidega ehk ilma kiipkaardiga (ID-kaart). Leiutis oli just sellistele riikidele ja kasutas hääle miksimist. See on hääle segamine ja uuesti krüpteerimine, et ennetada igasugust korrelatsiooni algse järjestusega. Eestis siiani hääle ei miksitud.

Eesti valimistel on suurt rõhku pandud valimistulemuse luge-

mise varjamisele – pildistamine ja filmimine oli rangelt keelatud. Viimati lülitati ka ametnike kaamera hääletelugemise ajaks välja ja pole avaldatud ühtegi videot Reformierakonna võidule viinud serverite seadistamisest. Patendi kopeerimise suhtutakse välismaal taunivalt ja see võis olla peamine põhjus, miks salastatakse Eestis hääle lugemi-

sega. See ei ole turvariskide või valimistulemuse lekkimise kartus. Eestil tuleks astuda veel samm Norra süsteemi kopeerimisel ja miksimise kõrval korraldada valimistulemuse lugemine avaliku ülekandega.

Ükskõik kui keeruline on e-valimiste süsteem, ei taga see pabersedeliga võrreldavat salajasust. Elektroonilises hääles on koos valija isikuandmed ja valik (digiümbrik). Pabersedeli andjad ei suudetud DNA alusel tuvastada isegi Jaak Aaviksoo TTÜ rektoriks valimisel, kus tema poolt oli vähem hääli kui seda väitnud hääletajaid ja prooviti leida vassijaid. Kuigi ametlikud e-hääled hävitatakse samamoodi kui paberhääled, võib digiümbrikest jääda koopia sidevõrku või andmete töötlemisele. Nende lahtimurdmine on vaid info- tehnoloogiline väljakutse.

MTÜ Ausad Valimised plakatid 2013. aastal olid tõesed: „Nad teavad, kelle poolt sa hääletasid!“

Kotka-Repinski: Rohkem kirge, sära ja indu oleks noortekogusse kindlasti tarvis!

Algus esilehel

Iga kahe nädala tagant toimusid üritused ja kampaaniad erinevates Eestimaa otstes. Tollal oli enamik kesknoorte klubidest aktiivsed ja toimekad. Noortekogu kongressil osales toona ligemale 400 kesknoort. Seega meenutas Keskerakonna Noortekogu kongress tollal juba mõne Riigikogu-partei kongressi. Osalesime aktiivselt ka ülikoolide üliõpilasesinduste valimistel ja tegime seal samasugust elavat kampaaniat, nagu praegu tehakse kohalike omavalitsuste valimistel. Noortekogu oli igal nädalal millegagi meedias. Isegi tolleaegne peaminister Ansip sõimas Vabariigi Valitsuse pressikonverentsil meid aktiivselt töstmise vastase kampaania pärast. See näitas väga selgelt, et juba Keskerakonna Noortekogu oli eraldiseisev poliitiline jõud, kellega tuli arvestada. Kui Alina Tubli sai noortekogu esimeheks, hakkas ta maapiirkondades tegutsema, mis tegi mulle mõistagi rõõmu... Kahju muidugi, et Alinaga nii läks nagu läks, sest mul oli temasse usku. Oleme muide mõlemad pärit Lääne-Virumaalt.

Kas oleksid sattunud poliitikasse, kui sa poleks liitunud Keskerakonna Noortekoguga? Ma teadsin juba 13-aastaselt, et tahan saada poliitikuks. Teglesin aktiivselt looma- ja linnu-

kaitsega ning taipasin kiiresti, et tuleb poliitikasse minna, kui on soov Eesti elu tõhusamalt mõjutada. Tol ajal oli noortekogu esimeheks Lauri Laasi ning kesknoored tegelesid väga aktiivselt erinevate teemade ja kampaaniatega. Ju see saigi otsustavaks, miks just Keskerakonna Noortekogu valisin.

Millise eelise, võrreldes teiste poliitikutega, andis sulle see, et olid kuulunud ka noortekogusse?

Esiteks – karastumist ja elukogemust. Teiseks – seda, kuidas sihikindlalt eesmärgi nimel iga päev tööd teha. Poliitika on nagu purjetamine: vahel meri mässab ja on torm, kuid mõnikord on meri täiesti tüüne, aga seda pea alati meeles, et see on vaikus enne tormi... Oluline on olukorras sõltumata oma sihtmärki horisondil mitte silmist lasta, ja ikka edasi liikuda, kohandades olukorraga.

On väide, et poliitikas sõpru ei ole. Kas nõustud sellega?

Jah, poliitikas ei ole sõpru. On olemas kolleegid, võitluskaaslased ja konkurendid. Poliitika pole koht nõrganärvilistele. Ellujäämiseks tuleb omada väga paksu nahka. Samas, poliitika on selgelt meeskonnamäng, mistõttu tuleb alati otsida ja leida sarnaste huvidega inimesi, kellega ühise eesmärgi nimel

koostööd teha. Kui aga poliitika kujuneb välja sõprus, siis seovad omavahelisi suhteid juba muud alused: perekondlikud väärtused, ühised hobid ja tegemised.

Mis oli sinu jaoks noortekoguse olemise ajal kõige raskem ülesanne?

Võtan kõiki elus ette tulevaid raskusi õpetustena. Seetõttu on midagi konkreetset keeruline välja tuua. Usun, et meie ellu ongi raskused saadatud selleks, et neid ületada ja neist õppida. Kui aga inimene mõne eluraskuse eest kõrvale põikleb, tuleb see tema teele millalgi uuesti tagasi.

Suurte organisatsioonide juhtimine pole kunagi kerge ülesanne, kuna kõigil on erinevad huvid ja soovid. Tuleb väga palju vaeva näha, et suur hulk inimesi suunata ühise eesmärgi nimel ühte jalga käima. Eriline kunsttükki on seda rasketel aegadel ja kriisisituatsioonides teha. Tegelikult saavad sellega väga vähesed hakkama, ja suurepäraselt suudavad sellega toime tulla vaid tõelised liidrid.

Kas näed, et Keskerakonna Noortekogust tuleb praegu pealekasvu Keskerakonnale?

Keskerakonna Noortekogu on täna selgelt liiga Tallinnakeskne. Suudetakse üksnes näha, kuidas Tallinnas poliitikat teha, sest Keskerakond on pikalt pealinnas võimul olnud

Riigikogu liige Siret Kotka-Repinski koos Keskerakonna Noortekogu juhatuse liikme, haridus- ja teadusministri Mailis Repsi nõuniku Aleksandra Pavlovaga.

ning mõõda sissetallatud rada on alati juhtumisi, aga organisatsiooni arengu peale mõeldes peaks suund olema võetud üle-eestilisele. Usun, et üks tugev poliitik peab ise endale oma tee rajama. Seetõttu ma näiteks

ei võtnudki vastu Tallinna Keslinna linnaosavanema kohta, kui abilinnapead Taavi Aas ja Kalle Klandorf mulle seda pakkusid. Ka teisi kõrgeid positsioone pealinnas on mulle pakutud. Valisin aga oma prioriteediks Lääne-Virumaa

juba kohe päris alguses, ja olen sellele tänini truuks jäänud. Hindan väga neid noori, kes on väljaspool Tallinna ja teevad poliitikat seal. See teekond on selgelt õpetlikum, kuigi on raskem ja keerulisem. Olen kogu aeg kandideerinud Lääne-Virumaal, nii kohalikel kui ka Riigikogu valimistel. Minu kõige esimesed valimised olid 2005. aastal Väike-Maarja vallas, kus sain rohkem hääli kui istuv vallavanem. Täna kandideerin Rakveres, kus taksusid Lääne-Virumaa süda.

Anna kesknoortele üks soovitus, millest sul endal on noorena poliitikas olles kasu olnud.

Varsti on tulemas Keskerakonna Noortekogu kongress. Mul oleks noortekogu juhtima kandideerijatele soovitus: kandideeri esimeheks ainult siis, kui oled valmis töötama põhimõttele „Õhtul lähed noortekoguga magama ja hommikul ärkad koos noortekoguga!“.

Just sellise pühendumusega tuleb noortekogu juhtida – ainult siis noortekogu elab ja noortekogu esimees saab selliste kogemuste osaliseks, mida hiljem saab kasutada tipp-poliitikas. Keskendumiset ei liiguta edasi! Areng toimub väljaspool mugavustsooni!

Küsitles Aleksandra Pavlova

Homsest saab eelhääletada

Kuigi kohalike valimiste päev on 15. oktoobril, saab juba homsest alates eelhääletada ja e-hääletada. 5.–8. oktoobrini võib eelhääletada maakonnakeskustes ning 9.–11. oktoobrini oma valimisjaoskonnas. E-hääletamise võimalus on 5.–11. oktoobrini. Kogu Eestis kandideerib 79 omavalitsusüksuses 1729 volikogu liikme kohale 11 806 kandidaati. Keskerakonna nimekirja on väljas 73 üksuses ning kandideerijaid on 2390.

Kandidaadid

Eestis kandidaate kokku: 11806
Harju maakond - kandidaate 1762
Tallinn - kandidaate 1414
Tartu linn - kandidaate 360
Hiiu maakond - kandidaate 195
Ida-Viru maakond - kandidaate 1058
Jõgeva maakond - kandidaate 600
Järva maakond - kandidaate 562
Lääne maakond - kandidaate 270
Lääne-Viru maakond - kandidaate 1141
Põlva maakond - kandidaate 373
Pärnu maakond - kandidaate 834
Rapla maakond - kandidaate 381
Saare maakond - kandidaate 346
Tartu maakond - kandidaate 890
Valga maakond - kandidaate 365

Viljandi maakond - kandidaate 630
Võru maakond - kandidaate 625

Suuremad valimisringkonnad ja mandaatide arv

Enim mandaate jagatakse välja Tallinnas – 8 ringkonda, volikogu suurus 79.
Valimisringkond nr 1 (Haabersti linnaosa) – 9 mandaati
Valimisringkond nr 2 (Keslinna linnaosa) – 10 mandaati
Valimisringkond nr 3 (Kristiine linnaosa) – 8 mandaati
Valimisringkond nr 4 (Lasnamäe linnaosa) – 16 mandaati
Valimisringkond nr 5 (Mustamäe linnaosa) – 11 mandaati
Valimisringkond nr 6 (Nõmme lin-

naosa) – 8 mandaati
Valimisringkond nr 7 (Pirita linnaosa) – 7 mandaati
Valimisringkond nr 8 (Põhja-Tallinna linnaosa) – 10 mandaati

Tartu linna volikogu on 49-liikmeline. Pärnu linna kahes ringkonnas jagatakse välja 39 mandaati. Saaremaa valla volikogus on 31 kohta. Valla või linna valimiskomisjon registreerib valitud volikogu liikmed oma otsusega pärast valimispäeva, kui Vabariigi Valimiskomisjonile ja Riigikohtule kaebuste esitamise tähtaeg on möödunud või kui nimetatud kaebuste kohta on tehtud lõplikud otsused.

Kesknädal

Jaanus Karilaid: valimised annavad erakonna arengule uue tõuke

Algus esilehel

Eeskätt puudutab see erakonna endise esimehe mitte ainult eemalejäämist, vaid lausa konkureeriva jõu loomist. Kui nendes oludes teeme hea tulemuse, siis see näitab, et erakonnal on ees parem tulevik, kui see seni on olnud.

Lisaks olla peaministri-erakond ning veel ka eesistuja Euroopa Liidus – see oleks väljakutse igale poliitilisele jõule. Valimised annavad Keskerakonna arengule uue tõuke.

Kas see, et Keskerakonna liikmed kandideerivad mõnel pool valimisliitude nimekirjas, nõrgendab erakonda ja võib ka valimistulemust mõjutada?

Peale Edgar Savisaare ütlegi nii mõjukat inimest valimisliitudes ei ole. Oleme erakonna volikogu tasemel välja öelnud, et neil, kes kandideerivad oma erakonna nimekirja kõrval valimisliidus, pole mõtet enam erakonnas olla. Erakond muutub sellest ainult tugevamaks, kui tema vastu kandideerijad teevad seda väljaspool erakonda. Osa inimesi on muidugi ka selliseid, kes pole saanud end erakonna ridades mingil põhjusel realiseerida, ning kes üritavad nüüd teha seda väljaspool, näidates end ausama ja puhtamana. Kui oled erakonna liige, tuleb julgeda selle lipu all ka välja tulla. Kui ei julge või ei taha, siis tuleb teha teine valik. Erakond muutub sellest tugevamaks.

Kas ennustate ka valimistulemust? Et Keskerakond saab näiteks Tallinnas enamiku volikogu kohtadest?

Usun küll, et see on võimalik. Kui ei munda kaasa võimalike intriigidega ega poliitiliste mängudega, vaid hoitakse oma joont ja

lähtutakse valimisprogrammist, räägitakse, mis on tehtud ning mida plaanitakse teha, siis hindavad seda ka valijad. Aga isegi juhul, kui võetakse enamus, pole välistatud ka koostöö koalitsioonipartneriga. Oleme seda varem juba proovinud.

Kandideerite ise Haapsalus ning lubate muu hulgas, et „Rong tuleb!“.

Suuremaid lubadusi saab anda koostöös kohaliku omavalitsuse ja riigi vahel, et lubadustega oleksid nõus ka ministerriumid ning riigieelarves kate olemas. Läänemaale on suur saavutus, et praegune valitsus eraldas 8 miljonit eurot raudtee esimese etapi tarvis – Turbani. Loodan väga, et raha leitakse ka teise etapi jaoks ning Läänemaa ei jää ainukeseks mandri-Eesti osaks, kus puudub raudteehendus.

Kohaliku tubaasi laiendamise võimaldab ka rohkem tegelda lasteasutuste ja teedega ning arendada kohalikku elu. Meie linna-peakandidaadiks on Peeter Vikman, kes on kaheksa aastat hästi toime tulnud aselinnapeana ning sobiks nüüd igati linna-peakandiks ametisse.

Kas lähete juhul, kui valituks osutute, ka ise volikokku tööle?

Kindlasti hakkab tööle volikogus. Kohaliku kantsi ja Toompea vahel silla ehitamist on väga vaja, ning ainult nii saab kohaliku elu küsimusi ka riigi otsustuse tasemele tuua. Kord kuus volikogu istungil osaleda on pigem auasi ning see aitab paljudele probleemidele läheneda operatiivsemalt ja informeeritumalt.

Küsis Aivar Jarne

KOHALIKU OMAVALITSUSE VOLIKOGU VALIMISED 2017												
N	R	L	P	E	T	K	N	R	L	P		
05.10.	06.10.	07.10.	08.10.	09.10.	10.10.	11.10.	12.10.	13.10.	14.10.	15.10.2017		
EELHÄÄLETAMINE										VALIMISPÄEV		
Maakonnakeskuses hääletamine 12.00 - 20.00					Jaoskonnas hääletamine 12.00 - 20.00					Jaoskonnas hääletamine 9.00 - 20.00		
E-hääletamine										Kodus hääletamine		
9.00 - - 18.00							

TALLINNA TV
9. – 15. oktoober 2017

ESMASPÄEV, 09.10.

08:00 Nädal +*
09:00 Kultuurimeeter*
09:30 Saaga II (2016) 4/8*
10:00 Nädal +*
11:00 Löötspillipidu Harmoonika 2017 Põlvas 4/4*
11:30 Jäljed. Paul Pinna (2011)*
12:00 Innovaatiline linn*
12:25 Pillimeeste klubi*
13:25 Info TV
16:00 Taevariik UFOdega*
16:30 Piik maailma. Jaapan*
17:00 Ela hästi!
17:30 TeTeVeke lastele
18:00 TÄNA. Uudised
18:15 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 1/140
19:30 Terve tervis
20:00 TÄNA. Uudised
20:20 TÄNA. Tallinna uudised
20:30 TÄNA +
20:45 Täna maailmas
21:00 TÄNA. Uudised
21:15 Naised, kes ei nuta
22:00 Valimisstuudio
23:00 Varjupaik (USA, 2014)
00:45 TÄNA. Uudised*
01:05 TÄNA. Tallinna uudised*
01:15 TÄNA +*
01:30 Täna maailmas*
01:45 Info TV

TEISIPÄEV, 10.10.

08:00 TÄNA. Uudised*
08:20 TÄNA. Tallinna uudised*
08:30 TÄNA +*
08:45 Täna maailmas*
09:00 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 1/140*
10:10 TÄNA. Uudised*
10:20 Terve tervis*
10:50 Naised, kes ei nuta*
11:35 Valimisstuudio*
12:35 Lõunalood*
13:00 Info TV
15:15 Naised, kes ei nuta*
16:00 Valimisstuudio*
17:00 Terve tervis*
17:30 TeTeVeke lastele
18:00 TÄNA. Uudised
18:10 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 2/140
19:15 HeadRead 2017. Andrus Kivirähk*
20:00 TÄNA. Uudised
20:20 TÄNA. Tallinna uudised
20:30 TÄNA +
20:45 Täna maailmas
21:00 TÄNA. Uudised
21:15 Mõtleme taas
22:00 Otse künnesse
23:00 Itaalia miniseriaal. Perekond 3/8
00:45 TÄNA. Uudised*
01:05 TÄNA. Tallinna uudised*
01:15 TÄNA +*
01:30 Täna maailmas*
01:45 Mõtleme taas*
02:30 Info TV

KOLMAPÄEV, 11.10.

08:00 TÄNA. Uudised*
08:20 TÄNA. Tallinna uudised*
08:30 TÄNA +*
08:45 Täna maailmas*
09:00 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 2/140*
10:00 TÄNA. Uudised*
10:10 Suvestuudio Itaalias*
10:40 Meistrite linn. Vitraazid (2011)
11:00 Otse künnesse*
12:00 OTSE: LV Pressikonverents
12:30 Mõtleme taas*
13:15 Piik maailma. Jaapan*
13:45 Info TV
15:15 Otse künnesse*
16:15 LV Pressikonverents*
16:45 Mõtleme taas*
17:30 TeTeVeke lastele
18:00 TÄNA. Uudised
18:10 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 3/140
19:10 Meedia keskpunkt
20:00 TÄNA. Uudised
20:20 TÄNA. Tallinna uudised
20:30 TÄNA +
20:45 Täna maailmas
21:00 TÄNA. Uudised
21:15 Valimisstuudio
22:15 Dokumentaalfilm. Kadunud rõõvitud koolilapsed (BBC, 2015)
22:45 Sa ei tohi tappa! 8/12 (Itaalia, 2015)
00:15 Meedia keskpunkt*
01:00 TÄNA. Uudised*
01:20 TÄNA. Tallinna uudised*
01:30 TÄNA +*
01:45 Täna maailmas*
02:00 Info TV

NELJAPÄEV, 12.10.

08:00 TÄNA. Uudised*
08:20 TÄNA. Tallinna uudised*
08:30 TÄNA +*
08:45 Täna maailmas*
09:00 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 3/140*
09:55 TÄNA. Uudised*
10:05 LV Pressikonverents*
10:35 Meedia keskpunkt*
11:20 Dokumentaalfilm. Kadunud rõõvitud koolilapsed (BBC, 2015)*
11:50 Valimisstuudio*
12:50 Pillimeeste klubi*
13:50 Info TV
15:45 Valimisstuudio*

16:45 Meedia keskpunkt*
17:30 TeTeVeke lastele
18:00 TÄNA. Uudised
18:10 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 4/140
19:05 Horisont
20:00 TÄNA. Uudised
20:20 TÄNA. Tallinna uudised
20:30 TÄNA +
20:45 Täna maailmas
21:00 TÄNA. Uudised
21:15 Kabinet
22:10 Kobras (USA, AÜE, 2011)
23:40 Otse künnesse*
00:40 TÄNA. Uudised*
01:00 TÄNA. Tallinna uudised*
01:10 TÄNA +*
01:25 Täna maailmas*
01:40 Info TV

REEDE, 13.10.

08:00 TÄNA. Uudised*
08:20 TÄNA. Tallinna uudised*
08:30 TÄNA +*
08:45 Täna maailmas*
09:00 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 4/140*
09:55 TÄNA. Uudised*
10:05 Kabinet*
11:00 Saaga II (2016) 5/8
11:30 Horisont*
12:25 Suvestuudio Itaalias*
12:55 Info TV
16:35 Kabinet*
17:30 TeTeVeke lastele
18:00 TÄNA. Uudised
18:10 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 5/140
19:05 Majad ajas
19:30 Kultuurimeeter
20:00 TÄNA. Uudised
20:20 TÄNA. Tallinna uudised
20:30 TÄNA +
20:45 Täna maailmas
21:00 TÄNA. Uudised
21:15 Maagiline reede: Maatriks
21:55 Kreeka elu. Kris
22:40 Siberi ekspress (Hispaania, Saksamaa, Suurbritannia, 2008)
00:35 TÄNA. Uudised*
00:55 TÄNA. Tallinna uudised*
01:05 TÄNA +*
01:20 Täna maailmas*
01:35 Info TV

LAUPÄEV, 14.10.

08:00 TÄNA. Uudised*
08:20 TÄNA. Tallinna uudised*
08:30 TÄNA +*
08:45 Täna maailmas*
09:00 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 5/140*
09:50 TÄNA. Uudised*
10:00 Korter
10:30 Terve tervis*
11:00 Kultuurimeeter*
11:30 Kabinet*
12:25 Maatriks*
13:05 Inimeste lood
13:35 Info TV
15:50 Kreeka elu. Kris*
16:35 Horisont*
17:30 TeTeVeke lastele
18:00 TÄNA. Uudised
18:05 Majad ajas*
18:30 Liiprid, mis võiksid kõnelda
19:00 Rändur. Tuneesia 1/4
19:30 Rahvalööts külas. Nõva. Imeline aeg
20:00 TÄNA. Uudised
20:20 Dokumentaalfilm. Keldid: veri, raud ja ohverdused 1/3 (2016)
21:20 Dickens maailm (BBC, 2015) 1/13
22:05 TÄNA. Uudised
22:10 Daamide õnn (Itaalia, 2015) 6/20
23:05 Kultuurimeeter*
23:35 Rahvalööts külas. Nõva. Imeline aeg*
00:05 Rändur. Tuneesia 1/4*
00:35 Liiprid, mis võiksid kõnelda*
01:05 TÄNA. Uudised*
01:25 Info TV

PÜHAPÄEV, 15.10.

08:00 TÄNA. Uudised*
08:20 TÄNA. Tallinna uudised*
08:30 TÄNA +*
08:45 Täna maailmas*
09:00 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 6/140*
09:55 TÄNA. Uudised*
10:05 LV Pressikonverents*
10:35 Meedia keskpunkt*
11:20 Dokumentaalfilm. Kadunud rõõvitud koolilapsed (BBC, 2015)*
11:50 Valimisstuudio*
12:50 Pillimeeste klubi*
13:50 Info TV
15:45 Valimisstuudio*

Kelle otsused oleksid Lõuna-Eesti ettevõtlast hävitanud?

Eelmisel nädalal esitas valitsus Riigikogule 2018. aasta eelarve. Tegemist on esimese eelarvega, mille on täielikult kokku pannud Keskerakonna juhitud valitsus. Kõige olulisem on kindlasti tulumaksuvaba miinimumi tõus 500 euroni, mis jätab kuni 1200 eurot teenivale inimesele 64 eurot kuus enam kätte. Olgu siinkohal öeldud, et keskmine brutopalk oli Võrumaal eelmisel aastal 907 eurot. Seda on ligi 300 eurot vähem kui riigis keskmine. Paraku on Võrumaal ka üks aeglasemaid brutopalka aastakasve.

ANNELI OTT
Riigikogu liige, Võru

Seega kujuneb paljude jaoks järgmisel aastal 13. kuupalk. 768 eurot aastas on väga märkimisväärtne abi ning kahtlemata ergutab lisaraha ka sisetarbimist. Meie valitsuse põhimõte ongi kaasav majanduskasv ehk iga inimene peab kasvuprotsente oma elus ka realselt nägema. Kasvu toob muidugi ettevõtlus. Kuna sel nädalal on Võrumaal ettevõtlusnädal, on paslik vaadata, kas Reformierakond oli peaministriakonnana tõepoolest nii ettevõtjastõbralik ka tegudes, kui ta praegu on sõnades, ning mida teeb praegune valitsus.

Ettevõtjate „sõber“ Reformierakond

Kõige enam rõhutakse sellele, et kingime Lätile oma diisli- ja alkoholi raha ära. Kuigi naljaga pooleks võib öelda, et lõunaestlased ongi suurimad võitjad, sest lisaks palgatõusule on lähedal ka Läti piir, ja piiriülene kaubandus kahtlemata on tegur, millega

peab väga tõsiselt arvestama. Kui Keskerakond peaministriakonnaks sai, oli Reformierakonna juhitud valitsuse kokku pandud riigieelarve juba kolmandal lugemisel. Diislikütuse aktsiis pidi nende plaani järgi tõusma nii 2017. kui ka 2018. aastal. Jüri Ratase valitsus jättis diislikütuse tõusu 2018. aastaks ära. Olerexi juhataste liige Alan Vaht kiitis toona valitsuse otsust ja tõdes, et püüdis ka Reformierakonna juhitud valitsusele selgeks teha, et diisliaktsiisi tõstmine pole mõistlik, kuna seda kütust tarbivad transpordiettevõtted pikkaeks sõitudeks, ent siis ei võetud teda kuuld.

Ära jäeti veel üks maks, mis oleks Võrumaa ettevõtlast tugevalt pärssinud – Reformierakond kavandas 2017. aastal tõsta majutusettevõtete käibemaksu 9%lt 14%le. Eesti Turismifirmade Liit sõnas, et kõige valesumalt ei taba see Tallinna hotelle, vaid maapiirkondades ja ääremaal tegutsevaid ettevõtteid, kus turism ongi paljude jaoks ainus tööandja ja elatusallikas. Kannatanud oleksid investeeritud ja muidugi eelkõige just madalama palgaga töötajad.

Kuna tõuseb tulumaksuvaba miinimum ja lisaraha saavad nii tervishoid, haridus, põllumajandus kui ka riigikaitse, on mündil ka teine ehk maksupool. Kauaräägitud automaks ja magusmaks jäid ära ning 2018. aasta eelarves ei kajastu. Küll aga leiab valitsus, et maksustada

tuleb eelkõige tervistkahjustavat käitumist. Kuigi see meile ei pruugi meeldida, on tarbimismaksu puhul meil siiski vabadus otsustada – kas ja kui palju raha kulutada.

Kuigi vana tõde ütleb, et õlle hinda tõstev valitsus kaua ei püsi, moodustab aktsiis 0,5-liitrisest Premiumist 37 senti. Ülejäänud on toote omahind ja hinnalisa, mille kohta Alko 1000 Läti haru juhataja Einar Visnapuu on öelnud, et just see on peamine probleem. Küll aga olen veendumusel, et meie väikepoode tuleb toetada, ning veelgi enam tuleb mõelda sellele, kuidas seda teha.

Ettevõtlast tuleb toetada

Kuigi Reformierakond on püüdnud väita, et maksukoormus teeb meeletu hüppe, jääb see tegelikuses 34–35% vahele ehk samale tasemele kui eelmise valitsuse aegu ning jääb Euroopa Liidu keskmisest jätkuvalt madalamaks. Hüppeid on maksukoormus teinud hoopis Reformierakonna ajal. 2015. aastal Eesti paistis OECD-riikide võrdluses silma maksukoormuse kasvuga ning AS Liviko juhataste liige Janek Kalvi kommenteeris: maksukoormuse kasv näitab, et Eesti on kaotamas oma paljukiidetud konkurentsieelist paindliku ja ettevõtjastõbraliku sihtriigina.

Viimastel aastatel on ka Eesti majanduskasv naabrite omale alla jäänud. Aastal 2015 kasvav Eesti majandus vaid 1,1%, olles seega Euroopa Liidu liik-

mesriikides üks madalamaid kasvutemposid. Majanduse pikaajaliseks stimuleerimiseks kavatseb riik investeerida järgmisel aastal riigieelarve kaudu miljard eurot. Ka valitsusel tuleb pingutada, et majandus jätkaks järgnevatel aastatel sama tempo-ka arengut ning kasv kujuneks võimalikult pikaajaliseks. Riik saab majanduse kasvu panustada hästi ja targalt suunatud valitsussektori investeringute näol, aga ka mitmete muude otsuste kaudu. Näiteks toetab riik ettevõtlast aruandlust hõlbustava ja väikeettevõtlast atraktiivsemaks muutuva ettevõtluskonto loomise võimalusega. See tähendab 20-protsendise maksimumääraga ettevõtlusvormi väikeettevõtjatele, kelle tulu on kuni 25 000 eurot aastas. Ettevõtluskontot kasutav ettevõtja ei pea esitama ühtegi aruannet ega kulutama aega raamatupidamisele. Samuti ei pea ettevõtteid, mille aastakäive ei ületa 40000 eurot, edaspidi maksma käibemaksu. Seni oli piirmäär 16000 eurot. Võimaldame ka tööandjal lihtsamalt investeerida töötajate tervisesse. Tööandja tehtud kulutus töötaja tervise edendamiseks mahus 100 eurot kvartalis ei loeta enam erisoodustuseks; niisamuti pole seda enam töötajate majutus ja transport. Häid otsuseid on veelgi ning eesmärk on lihtne – selle aasta esimeses kvartalis kasvas majandus 4,4% ja teises kvartalis 5,7%. Kiire majanduskasv peab jätkuma ning jõudma kõigi inimesteni!

Otsusta kindlasti ja otsusta arukalt!

Valimised on ukse ees. Üsna peagi tuleb meil kõigil valida oma esindajad valda juhtima. Valitud inimestest on ehk Elva vald järgmise nelja aasta jooksul tüüris ja mis meist edasi saab. Järgmised neli aastat on ühelt poolt pikk aeg, kuid teiselt poolt ka murranguline periood. Eks see ole mõnes mõttes suure Elva valla imikuiga, kus liitunud omavalitsused peavad hakkama koos elama ja suutma ühise eesmärgi nimel ühte sulada.

TOOMAS PAUR
Riigikogu liige, Elva vald

Nii nagu ka inimene kujuneb suuresti välja oma kolmel esimesel eluaastal, nii on ka ühinenud valla edasises arengus määravad just esimesed liitunud omavalitsuste koostööaastad. Seega on eriti vastutusrikas, kes on Elva valla tüüri juures just järgmised neli aastat. Kui praegu peaksid etteotsa sattuma vastutustundetud ja ebakompe-

tsentsed poliitkarjeristid, siis ei suuda võimalikku tekkivat kahju heastada terve inimpõlvkonna jooksul. Samas, kui täna valime etteotsa asjalikud eestvedajad, teokad inimesed, kaalutlevad juhid, elukogenud isiksused, siis võime oma tuleviku pärast muretud olla.

Mõeldes järgmisele neljale aastale on ääretult oluline ka sotsiaalne pool. Me peame hakkama oma inimestest hoolima, kõiki meie kaaselanikke kaasama, kõigi muredesse südamega suhtuma ja kõigile sisulisi lahendusi leidma. Meil ei ole ühtegi üleliigset ega ebavajalikku inimest. Me peame seisma laste, meie tuleviku, eest. Me peame au sisse tõstma eakate inimeste elukogemuse. Me peame õla alla panema hammersratate vahele sattunud kaaskodanike murede lahendamisele. Alged hoolivaks kogukonnaks tulevad just volikogust, ja selleks, et

me järgmise nelja aasta jooksul saaksime rääkida tõsiselt hoolivast Elva vallast, peavad volikogus tööle asuma ka tõeliselt südamega inimesed. Kui Sa ei ole valimas käinud ega ole plaaninud ka seekord tulla, siis mõtle kindlasti ümber ja tule! Seekord ei ole võimalik kaasa rääkimata jätta. Seekord on Elva jaoks tegemist mitmekümne aasta olulisimate valimistega. Tule ja anna oma hääle sellele volikoguliikme kasuks, kellele usaldad meie uue suurvalla ellukutsumise, kelle elukogemusse usud ja kelle vastutustundes Sa ei kahtle!

Kui oled valimas alati käinud, siis kindlasti ole ka seekord olemas. Seekord on vastutus aga terake suurem. Me ei vali kindlal kursil seilavale laevale uut meeskonda, vaid valime inimesi, kes suudaksid laeva merele viia, kursi fikseerida ja eesmärgi poole seilama hakata. Me vajame uute teede rajajaid

ja mõistust, mis suudaks näha kümnendite taha. Me vajame etteotsa inimesi, kes ka päriselt kuulaksid rahva tegelikku tahet ja kes ametipostile saades oma valijatele antud lubadusi prügikasti ei viskaks või peenraha vastu ei vahetaks. Seega – ole täitja ja tule kindlasti oma otsust langetama! Mõttele hooliga, uuri kandidaatide seisukohti, testi potentsiaalseid volikokku pürgijaid oma küsimustega ja otsusta arukalt. Ära hoiu kokku aega kaalutlemiselt ja vaagimiselt – vaata kandidaadile silma ja tee oma põhjapanev järeldus! Usalda oma vaistu ja kõhutunnet! See ei peta! Ära lase ennast eksitada klantspildidel või valimisdemagoogial! Vaata, kes mis mees tegelikult on! Kas ta tuleb Sinu häält välja kavaldama või soovib tõesti elu paremaks muuta!? Kohtume valimistel, teeme ühes koos Elva valla elu paremaks!

Muuseumitunnis tutvustati teejoomistraditsioone

Rahvuskultuuride nädala raames peeti Tallinna Vene Muuseumis 23. septembril muuseumitund „Joogem teed: imejoogi võlud“. Seda võimaldati ette registreerimisega huvilistele tasuta. Varasemad saabujad võisid enne kõrgendatud teekirge tutvuda esimesel ja teisel korrusel olevate erinäitustega, mis mitmes kontekstis tutvustasid eripalgelist Venemaad oma arengute ja traditsioonidega. Vene teejoomiskombeid esitleti kolmanda korruse loengusaalis.

Teehuvilisi ootasid laudadele välja pandud samovarid, serviisid, teepakikesed, barankad. Teemat suurepäraselt vallanud elegantne proua andis hästi ülesehitatud slaidi-seeria toel ilmeka loengu teest kui nähtusest ja tee jõudmisest Venemaale ning kirjeldas venelaste teejoomistavasid. Muu hulgas sai selgeks huvitavaid teega seotud fakte ning seoseid erinevate kontinentide ja rahvastega. Loengu käigus saatis lektor kuulajate vahel ringi käima ilusaid ajaloolisi teekarpe ning andis nuusutada erinevaid teesorte. Selline mänguline protsess kutsus kaasa mõtlema ja aktiveeritud ajuga oma arvamusi avaldama. Pärast esitlust tegime kõik läbi teeviktoriini, mille vastused koolitaja kontrolli all üle vaatasime. Kirjalikult lahendasime väikese ülesande teega seotud rahvatarkuste kohta, kus ühendasime segipaisatud väiteid loogika abil. Väga huvitavaid tarkusi koos väljaga sellest ülesandest, mille hiljem koos läbi arutasime. Mõlemad kirjatööd saime mälestuseks kaasa.

Lõpetuseks võisid kõik soovijad võtta teed nüüdisaegsest elektrisamovarist ning hammustada kõrvale barankasid. Sooja ja arendavas atmosfääris möödus tunnikene koos kuulamise, ajugümnaastika ja meelelahutusliku kehakinnitusega. Idanaabrite kombestikust ja pika ajalooga imejoogist uusi teadmisi omandanud, astusin muuseumist päikeselisse vanalinna. Rahulik jalutuskäik suunas mind kultuuriprogrammi tuules Uuele tänavale, kus sai Chado hubases teepoekes teekotike soetatud.

Andre Tamm, ürituse külastaja

SAMOVAR (tõlkes “isekeetja”) on kujunenud üheks vene klassikalise olmekultuuri alussammastest. See Venemaal, Türgis ja Iraanis tavapärase veekeetmiseladeldis on Eestiski olnud üldtuntud ja pälvinud nimeks TEEMASIN. Samovarid on olnud vastavalt omanikele nii lihtviisilised kui ka uhkustamisasjad. Igatahes on see kraaniga tubane kuumaveetootja sageli olnud peenema metallitööstuse taseme näitaja.

Teavet muuseumi kohta: 2016. aastal Tallinna Linnamuuseumiga liidetud Tallinna Vene Muuseum tutvustab siinset vene kultuuri ja Tallinna eri rahvustest kodanike eluolu. Muuseum asub kesk-aegses hoones Pikk tn 29a, mida esmakordselt on mainitud 15. sajandi alguse allikates. Omanik oli siis raehärra Arent Staffenberg. Kuni 19. sajandini kuulus hoone mitmetele prominentsetele perekondadele. Alates 19. sajandi II poolest kuni 1939. aastani oli omanikuks Nottbeckide perekond, kelle ajal hoone ehitati ümber korterelamuks. Eesti kultuuriloo on see hoone teatud kui Ants Laikmaa ateljeekooli esimene asukoht (1904). Alates 2017. aasta veebruarist on muuseumis avatud näitus “Vene trikisisõna Tallinnas 19. sajandi algusest 1940. aastani”.

Tallinn 10130,
Toom-Rüütli 3/5,
Kesknädal

Võipakilauluke Kaval-Antsust

Ühes külas sündis Ants, hiljem sai ta'st Kaval-Ants. Koolis oli lahe sell, käe peal vanaisa kell. Suureks saades ajas äri. Millest ajas? Ära päri! Oli teistest kõigist ees, mõistus peal ja kaval mees. Raha, vara tal kui raba, ent naabrimehel paljas naba. Tähtsad ukсед olid valla, pere sõitis palmi alla. Naabrimehel tuju paha – võipakilgi saab Antsu näha. Selge see, et kasud sees – muigel nägu mehel ees.

Naabrimees

(Postitempel näitab, et lugu saadeti Pärnust)

Valimiskampaania-supp sai kiiresti otsa

Kui rõngulane Marje Pent veel Soomes elas, nägi ta, kuidas sealsed poliitilised valimiste aegu kaubanduskeskuste ees inimestele kampaaniassuppi jagasid. Teisipäeva hommikul otsustas Elva volikogusse kandideerida otsustanud Marje sama asja ka Rõngus korraldada.

Marje kodualev Rõngu on Lõuna-Eestis tuntud kui koht, kus iga teisipäeva hommikul – pole vahet, kas suvel või talvel – turgu peetakse. Kohalikud talunikud pakuvad siin värsket liha, piima, koku-piima, mune, mett ja muud toidukraami, teised aga riidekraami ja jalatseid. Ümberkaudne rahvas koguneb seda ostma.

Marje otsustas pakkuda enda valmistatud hernesuppi.

Läinud nädala teisipäeva hommikul kell kaheksa oli Marje oma kahe suure supipotiiga platsis. Supp oli väga maitsev ja sai kiiresti otsa, seda jagus enam kui sajale turulisele. Marje kampaaniat kasutasid ära ka kohalikud konkurendid, püüdes Keskerakonna telgi ees

oma valimisenänni jagada. Veelgi enam, nad ei pidanud paljaks ka Marje suppi süüa.

Elva vallas Tartumaal valige nr. 248 – MARJE PENT!

Kersti Ernits,
Keskerakonna Tartumaa piirkonna juhatuse liige

Erinev võrdsus

Miks ikkagi jagatakse meie rahvast ka nüüdes demokraatias seaduslikult kahte leeri?

Ei tarvitse olla hiromant mõistmaks Eestis kehtestatud kahesteemset valimisseadust: üks kehtib valimisjaoskonnas, teine kasvõi poenuuriga taga õllepuudeli man. Kui seadusandja otsustas e-valimiste kasuks, miks ta ei tühistanud varasemas, valimisjaoskondadega valimissüsteemis kehtestatud keelde? Siis oluks vabad valimised kõigile võrdsed ja valija hääl tema enda oma, kasvõi müümiseks ja ostmiseks. (Pardon!)

Eelmiste valimiste järel rääkis tuttav hooldekodulane, kuidas neil valimiste päeval käinud juhataja

koos ühe noorema mehega toast-tuppa ja küsinud, kelle poolt hoolaalune soovib hääletada. Noormehele olnud nii hea mälu, et klõbistanud kuhugi vaatamata ja valijale näitamata mingi arvu oma instrumenti. Seejärel küsiti sama teiselt hoolaaluselt ja tehti samuti – ning head aega!

Mina aga tahtsin valimisjaoskonnas kirjutada oma saadiku numbrit sedelile kabiini minemata ja sain söimata! Ähvardati isegi politseiga ja trahviga, kui ma valimisseadust ei täida. No täitsingi... Nagu ikka ja alati.

J. Vahtra. pealinna pensionär

Vali Otepää valla volikokku tegijad!

Otepää valla tervis, nagu ka inimese oma, vajab pidevat hoolt. Nagu me kõik teame, tühipaljast jutust tulu ei tõuse. Kui asjad ei tööta, nagu peaks, siis ainus, mis aitab, on üks põhjalik raviskeem. Ainus, mis aitab, on uued tõelised tõhusad tegijad, inimesed, kes ei lihtsalt ei luba, vaid valla teenistusse asununa midagi päriselt vajalikku ka ära oskavad teha.

Me lubasime Puka valda uut koolimaja-lasteaedaraamatukogu. Praeguseks on SA Innove otsustanud, et eraldab projekti tarbeks 1 600 000 eurot, ning õige pea asutakse kauaoodatud hoonet projekteerima ja ehitama. Me panustame ühinenud Otepää valla senisest suuremasse arendustegevusse, europrojekte kirjutamisse ja euroraha ligimeelitamisse. Teeme kõik selleks, et muuta vald ettevõtjasõbralikumaks, ning kiirendame valla ja ettevõtja vahelist suhtlust. Seisame selle eest, et kõik head ideed saaks ellu viidud ega jääks pelgaks plaaniks kuskil kaugel tulevikus.

Meie Teeme Ära:

Haridus: Puka valda uus koolimaja-lasteaedaraamatukogu; Koolid ja lasteaiad olgu kaasaegsed, innovaatilised ning lapse- ja õpetajasõbralikud.

Vesi ja kanalisatsioon: Rahataotlusprojektid ühisveevärgi ja kanalisatsioonitrasside rajamiseks Otepääle, Sangastesse ja Keeni.

Tänavavalgustus: Kaasaegne ja energiasäästlik tänavavalgustus Otepääle, Pukka, Sangastesse, Keeni, Sihvale, Nõuni ja Kannistikku; Tänavavalgustus Kuigatsi küla bussipeatusse; Külamajade juurde välisvalgustus.

Elukeskkond ja heakord: Kortermajade toetamine energiasäästlikuks muutmisel; Lammutame lagunenu tondilossi Sihva keskasulas; Laste-mänguväljak Sihva keskasula kortermajade juurde; Bussiootepaviljon Sihvale Kääriku tee äärde; Otepää kultuurikeskuse park kaasaegseks vabaaja veetmise kohaks lastele ja täiskasvanutele; Otepää linna, Sangaste, Keeni ja Puka aleviku heakord kõrgtasemele, meeldivaks ja huvitavaks.

Küla- ja seltsielu: Tegevustoetus külaseltsidele ja kogukonnakeskustele; Tegevustoetus kultuurikollektiividele ja noortehendustele; Kultuuri- ja seltsielu ning noortetegevus huvitavamaks, toetame „Hea idee“ omaosalust.

Sotsiaalhoolekannet ja tervishoid: Eakatele 100-eurone jõulutoetus; Sotsiaalkorterid Otepääle, Sangastesse, Pukka; Otepää valla sotsiaalteenistus hoone 1. korrusele; Sangastesse ja Pukka perarstid.

Vali volikokku Ana ja Aleksander-Sven! Meie julgeme muuta! Meie julgeme teha!

ANA VINK
AS Bacyla peatehnoloog,
Puka vallavolikogu revisjonikomisjoni esimees
Kandidaat nr 204

ALEKSANDER-SVEN ESSE
Puka vallavolikogu esimees,
OÜ Puka Vesi juhatuse liige,
Puka kooliprojekti projektijuht,
Mikitamäe vallasekretär
Kandidaat nr 205

Tartu kohtumised

Reedel, 6. oktoobril kell 14 kohtutakse Tartu linnavalitsuse haridusosakonna saalis (Raekoja plats 12) Riigikogu liikme **Aadu Mustaga**.

Teisipäeval, 10. oktoobril kell 11 arutletakse Tartu probleemide üle **Aivar ja Marina Riisaluga**.
Toimumiskoht: Tartu LV haridusosakonna saal (Raekoja plats 12).

Klubi “Keskpäev” koosviibimine

laupäeval, 7. oktoobril kell 12.00

Keskerakonna Haabersti piirkonna büroos (Õismäe tee 57A).

Külla tuleb Tallinna linnavolikogu aseesimees **Lauri Laats**.

Info 5541302, 5541084

Juhatus

Nädala juubilar INDREK OJARI 40

„Te olete talentidele laulnud kiidulaulu rohkem kui keegi teine. Vist keegi pole nõnda talente otsinud kui Teie ja keegi pole talentidelt niipalju tööd nõudnud kui Teie,“ nii on kirjutanud teatrikorüfee Voldemar Panso „Postmortaalses kirjas Stanislavskile“. Panso läks igavikuteele 1977. aasta detsembril lõpus. Sama aasta 9. oktoobril sündis tänane Tallinna Linnateatri näitleja Indrek Ojari, kelles samuti on ühendunud talent, töö, järjekindlus ja mängimiskirg.

Tallinna 54. keskkooli lõpetanud Indrek Ojari näitemänguhuvi algas kümneaastaselt. Siis läks ta esimest korda huvikeskuse „Kullo“ näiteringi. Sellele teele suunamise eest on ta kiitnud teatrisõbrast klassijuhatajat, kes viis õpilased „Estoniasse“ vaatama „Viulidajat katusel“, kus peaosa mängis Jüri Krjukov. Üheksakümendate aastate alguses sai Indrek Ojarist meie vanima harrastusteatri – Salme Kultuurikeskuses tegutseva Salme teatri (end. Jaan Tombi nim. Rahvateater) – liige. Seoses selle teatri 70-aastaseks saamisega on ta öelnud: „Ei ole midagi suuremat ja võimsamat, kui sa suudad oma unistused tänu kõrgemale õnnele, tänu kõrgemale jõule, tänu iseendale täide viia.“ Ühe rollina Salme teatris on Ojari ise meenutanud Ahvi kehastamist „Doktor Dolittle“ i“ lavastuses.

Unistuste teostamisel oli Indrek Ojari kohutavalt sihikindel. EMA Kõrgemas Lavakunsti- kooli sai ta sisse alles kolmandal katsel. (Kolm on kohtu seadus!)

Teadaolevalt polevat Eesti teatriajaloos nii mitu korda sellesse väärrikasse teatrikunsti õppeasutusse pürgitud, ja lõpuks ka sisse saadud. Sissesäämist on Ojari iseloomustanud sõnadega „afekti- ja šokiseisund“.

Teatriharidust ammutas Indrek aastail 2000–2004. Seda kursust juhendas Ingo Normet. Samas 21. lennus lõpetasid näiteks ka Märt Avandi, Ott Sepp, Rasmus Kaljujärv, Mirtel Pohla, Kristjan Sarv.

Küllap võib öelda, et teatriüli- õpilasena oli ja näitlejana on Indrek Ojari maksimalist. „See, kes mingil põhjusel ennast sada protsenti maksma panna ei suuda, jääb paratamatult tahaplaanile,“ on ta ise ühes usutluses kinnitanud.

Lõpetamisaasta tõi Indrek Ojarile ka esimese tunnustuse. Nimelt kuulus ta Tallinna Linnateatri truppi, mis sai 2004. aastal Eesti teatri eriauhinna lavastuse eest „Valge laev ja taevakäijad“ – esile tõsteti maltsvetlaste liikumist käsitleva ainestiku vormimist efektseks teatrisündmuseks.

Enne teatrikooli astumist õppis Indrek Tallinna Pedagoogikaülikoolis sotsiaaltööd. Enda sõnul oleks ta sellele erialale truuks jäänudki, kui temast poleks saanud professionaalset näitlejat. Kahtlemata on kummalgi valdkonnal tihe seos. Näitlemist võib pidada üheks sotsiaalsemaks elukutseks. Sotsiaalsus tähendab ka sotsiaalset vastutust. Indrek Ojari on ajakirjandusele öelnud, et tegelikult ei tulda teatrisse vaatama mitte Hamletit, vaid näitlejat ja

Foto: Scampix

seda, kuidas tema Taani printsi rolli lahendab. Aukartust teatripubliku ees põhjustab Ojarile ka asjaolu, et teatrikülastus on pealtvaataja jaoks pidulik sündmus, mida sageli nädalaid või isegi kuid ette kavandatakse. Vaimset ja füüsilist pingutust peab Indrek Ojari praeguses eas olulisemaks kui noorena. „Inimene peab end vormis hoidma, et tunda end rahuliku ja õnneliku,“ on ta öelnud. Üheks sobivaks hobiks ja loominguliseks toiduks näitlejale nimetab Ojari lugemist. Enda sõnul loeb ta klassikalist ilukirjandust, aga samuti mõnusat ajaviidet. Ühes intervjuus Ojari ütles, et loeb Uku Masingut ja soovib seda

lektüüri ka kaasinimestele. Talle meeldib filosoferida eksistent- siaalsetel teemadel, mõelda selle üle, kust me tuleme, kes me oleme, kuhu läheme. „Kehalise liigutamise“ lemmikalaks on Linnateatri üks hõivatam näitleja nimetanud *bodypump*’i, mida saab teha lakkamatult nii et „surm silme ees“.

Indrek Ojarit on „jalitanud“ ka seriaalirool. Selleks on Steni osa TV3 telesarjas „Kodu keset linna“. Üks sellest inspireeritud ajaleheartikleid kannab pealkirja „Indrek Ojari: näitleja, see on skisofreeniline elukutse“. Stenarist Kerttu Rakke kõrval on Ojaril olnud oma koht selle rolli loomisel.

„Lugesin Stenist, kes oli punkar, totaalne elumees, täielik bo- heem. Lugesin ja mõtlesin, et sel kujul ma seda teha ei saa: olen liiga noor nii puhta karakteri mängimiseks ja punkarit on mus väga vähe. Pakkusin siis välja, niipalju kui ma seda tüüpi inimesi näinud olen, omalt poolt Steni,“ on näitleja rääkinud ajakirjanikule. Eesti akadeemilise ajakirjanduse isa professor Juhan Peegel on öelnud, et kirjutada tuleb siis, kui teisiti enam ei saa. Ojari on samas kontekstis meenutanud ütlust ühelt tänase Eesti karismaatilisemalt teatrimehelt. „Nüganen ütles kunagi oma lennu sisseastujale, et lavakasse tasub tulla siis, kui tunned, et ilma ei saa. Mina tunnen küll, et ega ilma teatrit olla ei saa.“

Indrek Ojarilt pärineb ka mõtte- tera, et näitleja peab jääma lapseks, sest lapsed on kõige siiramad mängijad. Ajakirjan- dusest võib lugeda, et vähese vaba aja täidab Indrek poeg Akseli kasvatamisega. Kolleegid on teda iseloomustanud kui maailma parimat isa. Ta on rääkinud, kuidas pojale matemaatikat õpetab ja püüab selgeks teha, et maailma parim asi on lugemine. Koos käiakse kalal.

Aksel ise on ajakirjanikele ju- tustanud, kuidas ta koos isaga väikese poisina robotimängu ja aaretejahti mängis. Tallinna Saks Gümnaasiumi koolipoiss ise soovib isa eeskujul näitlejaks saada. Sarnaselt mitmete Tallinna Linnateatri näitlejatega (Hele Kõrve, Evelin Võigemast, An-

dero Ermel) on Indrek Ojari tul- gev tõmme ka laulu juurde. Ta on parodiseerinud Paul Pinnat, kehastanud Vello Orumetsaks, lauldes „Rannapiigat“, koos kolleeg Argo Aadliga jälgendanud vendi Johansone. Ta avaldab arvamus- t, et sõnakunst ja muusika kokku annavad koosluse, mis on vaata et võimsamgi kui sõnateater.

Indrek Ojari on jõudnud ka sellisel tasemel näitlejani, kellelt meedia on küsinud: kas tänaval äratundmine ära ei tüüta? Tema vastus on kõlanud nii: „Ühest küljest on see tüütu, samas väga armas, kui keegi tuleb ja ütleb, et mu tegemised laval või teles talle korda lähevad. Nüüd olen ma sellega tegelikult harjunud, kuigi mingi ajani oli see üsna raske. Eriti kui „võtnud“ noored tulid ja hakkasid mingit Steni- juttu ajama.“

Tunnustustest on Indrek Ojari pälvinud Ants Lauteri nim. näitlejapreemia (2014) ja Eesti Päevalehe preemia (2016) ning mitmeid preemiaid Linnateatrisiseselt.

„Ütlen Üksküla – mõtlen teater, ütlen teater – mõtlen Üksküla“. Nii kirjutab teatrikriitik Rait Avestik Indrek Ojarist neliküm- mend aastat varem sündinud lavakunstklassiku Aarne Üksküla äsjase juubeli puhul. Huvitav, kuidas võiks ajakirjandus kajastada kunagi Indrek Ojari sama suurt juubelit? (Kui saatus tahab ja Kesknädal ka kaugemas tulevikus ilmub, ehk saab seda siis lugeda sellestki ajalehest.)

Jaan Lukas

Vanad sõbrad Aare Olgo ja Andres Vään on uute valdade juhtimiseks valmis

Eestis on mitmeid mehi, kelle kokkusaamisel areneb teravmeelne ja sisukas mõt- tevahetus. Meediast meenuvad esmalt ehk Mart Juur ja Andrus Kivirähk või An- var Samost ja Ainar Ruusaa. Jutulõng kerib vaimukalt ja muhedalt ka siis, kui vestlemas eelmine Jõgeva linnapea ja tänane linnavolikogu liige Aare Olgo ning Põltsamaa linnavolikogu esimees Andres Vään.

JAAAN LUKAS
Jõgevamaa ajakirjanik

Mõlemad pole mitte ainult head jutumehed, vaid ka vastu- tusvalmid teoimised. Olgo kandideerib kohalikel valimis- tel Keskerakonna nimekirja esi- numbrina Jõgeva vallas, Vään aga Põltsamaa vallas.

Ühel õhtupoolikul otsustas And- res Vään, kes ühtlasi on Tallinna Linnatranspordi trammiliik- luseainestuse direktor, sõita kodulinna Põltsamaale mööda tagasihoidlikuma liiklusega, looduskaunist ja kultuuriloolist Piibe maanteed. Ühtlasi otsustas ta Jõgeval tassikese kohvi juua ja keha kinnitada ning sõbra ja mõttekaaslase Aare Olgoga veidi juttu ajada. Võimalik, et Saksamaal toimuvatest parla- mendivalimistest inspiratsiooni saades valiti kohtumispaigaks Aia tänava paiknev Saks pubi. Minul avanes võimalus Jõge- vamaa kahe omavalitsuspoliit- tikastaari juttu pealt kuulata ja sekka mõni küsimuski esitada.

Kõneaineks kujunes sarnane situatsioon mõlemas linnas. Jõgeval tuleb juba aastakümneid

üleraudtee- või ülejõe-linnaossa jõudmiseks viadukti ületades au- toga ligi viiekilomeetrine ring teha. Põltsamaal renoveeritakse aga Suurt silda, mistõttu ühest linnajaost teise saab sõita vaid ligi kümnekilomeetrilist alterna- tiivteed kaudu.

„Mõistagi oleks hea, kui jõgi ja raudtee oleks samal poolel kesklinnaga, kus rahvast rohkem liigub ning hoonestik ja infra- struktuur tihedam. Samas on üleraude-linnaosal jälle omad eelised. Siin, eramajade rajoonis on rohkem vaikust ja rohelust. Mõnedki siinsed peremehed ja perenaised on võitnud kodu- kaunistamise konkursse. Üsna tihti külastavad aedu linnare- based, aeg-ajalt eksib ära ka mõni jänes või orav,“ rääkis Aare Olgo.

Poisipõlves on Aare Olgo ka Jõgevat läbivas Pedja jões jää- supluse ära proovinud ja sel- lest veekogust mõnedki kalad püüdnud. „Mäletan aegu, kui jõe ääres rohkesti suvitajaid-sup- lejaid oli. Nüüd võiks sellesse paika nn ametliku supelranna ehitada. Iseasi, kui palju inimesi seda kasutama hakkab... Paljud Jõgeva ja selle ümbruse

elanikud käivad veemõnusiid nautimas Kuremaa järve ääres. Eks Kuremaa nägusamaks ja atraktiivsemaks muutumine ole ka Keskerakonna valimisnime- kirja kuulujate üks eesmärke. Ideeks on ka ühendada galeriiga Kuremaa ujula ja sealne hotell.“ Põltsamaa on üks sillarohke- maid Eesti linnu. Neid rajatise on siin kokku 17. Linnavolikogu esimees Andres Vään ütles, et Suure silla remont oli kauaooda- tud ja hädavajalik.

Vääna sõnul käiakse Põltsamaa jões ujumas, sõidetakse paatide- ga, püütakse kala. Peetakse Põlt- samaa jõe mängu, mille algata- jaks ja kauaaegseks korraldajaks on elupõline spordimees Villu Ojassalu, kes ületanud kaheksa- kümne kuue eluaasta piiri. Linna- ja lossipäevade ajal väl- guvad jõe kohal ilutulestikud.

Jutt jätkus sporditeemadel. „Põltsamaal on tänapäevane spordihoone *Felixhall*. Ka Jõ- geva kui tulevane vallakeskus vajaks korralikku spordihoonet. Praegu ehitamiseks vajalik raha puudub, teemaga tuleb aga tegelda.“

Olgo ja Vään peavad oluliseks

Andres Vään

Aare Olgo

püüelda, et igas suuremas kesku- ses oleks esindusvõistkond. Põltsamaa paistab silma maad- luse ja võrkpalliga. Jõgevat on Eestis pikka aega tuntud saali- hoki ühe keskusena. „Teenekas saalihoki eestvedaja ja treener Marko Saksing kandideerib Keskerakonna nimekirjas ka Jõgeva linnavolikogusse,“ lau- sus Aare Olgo.

Nii Aare Olgol kui ka Andres Väänal on tüttred õppinud ja töötanud välismaal, kuid usuta- vasti plaanitsevad oma tuleviku siduda Eestiga. „On normaalne ja väga vajalik- ki, kui Eesti noored teatud ajad sünnimaalt kaugemal viibiks, seal oma silmaringi arendaksid,

kuid pärast seda kodumaale ta- gasi tuleksid. Loodetavasti lisan- dub ka konkurentsivõimelisi, atraktiivseid ja hästitasustatud töökohti. Tavasetakse küll öelda, et omavalitsus töökohti ei loo, kuid sobivat keskkonda selleks saab küll ikka luua, olgu selleks siis tolmuvabad teed või tasemel internetiühendus,“ aru- les Aare Olgo.

Pärast kohalike volikogude valimisi sündiv Jõgeva vald koosneb Jõgeva linnast, seni- sest Jõgeva, Palamuse ja Torma vallast ning Saduküla-kandist praeguses Puurmani vallas. Põltsamaa vald pannakse kokku senisest Põltsamaa linnast ning Põltsamaa, Pajusi ja Puurmani vallast.

„Piirkonnad, mis nüüd tervi- kuks saavad, on erinevad. Suures omavalitsuses peavad iseärasused säilima, kuid samas on oluline sünergia tekkimine,“ tunnistasid Vään ja Olgo. Olgo märkis, et ühine areng kulgeb jõudsamalt siis, kui üks- ki piirkond suurvalles ei hakka „tegema rehepappi“. See tähendab mõnes valdkonnas toimetamist nii, et teised kannatavad.

Kes kuhu kandideerib?

Aare Olgo on Jõgeva vallas Keskerakonna vallavanema- kandidaat.

Andres Vään on Põltsamaa val- las valmis vastutust võtma voli- kogu esimehena. Keskerakonna vallavanema kandidaadiks on Põltsamaa abilinnapeana ja linnapeana töötanud ning lin- navolikogu esimeheks olnud Margi Ein, kes kuulunud ka Riigikogusse.

Jõgeva ja Põltsamaa on teineteist omajagu aasinudki. Kui mõle- maid valdu hakkavad juhtima vanad sõbrad Aare Olgo ja And- res Vään, võib loota mitmetele koostöövõimalustele. Muide, omad seosed on ka Põltsamaa ja Pedja jõel. Nimelt on Põltsamaa jõgi Pedja jõe suurim ja veeroh- ke lisajõgi ning suubub sellesse 4,3 kilomeetrit suudmest. Enne Põltsamaale-sõitu võttis Andres Vään autost paki Kesknädalaid ja ulatas selle Aare Ol- gole, poliitikahuviliste jaoks.